

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CXXXIV. — Izdan in razposlan 31. dne julija 1917.

Vsebina: Št. 319. Zakon o službenem razmerju učiteljstva na državnih srednjih in nižjih učiliščih (učiteljska službena pragmatika).

319.

Zakon z dne 28. julija 1917. l.

o službenem razmerju učiteljstva na državnih srednjih in nižjih učiliščih (učiteljska službena pragmatika).

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora zaukazujem tako:

Člen I.

Učitelji v zmislu tega zakona so — brez ozira na spol — naslednje kategorije učnih oseb na državnih srednjih in nižjih učiliščih:

1. Z ustanovljenimi prejemki nameščeni (pravi) učitelji, ravnatelji in predstojniki.

2. Začasni učitelji, nameščeni s prejemki, ki so ustanovljeni zanje, to so taki učitelji, katerim se je začasno podelilo učno mesto dotlej, da dobijo stalno učno mesto.

3. Suplenti in asistenti.

Člen II.

Ta zakon dobi moč s prvim dnem meseca, ki sledi razglasitvi.

Kolikor v tem zakonu ni izjeme, se razveljavljajo vsi predpisi o stvareh, ki so uravnane v tem zakonu.

Zakon z dne 22. junija 1878. l. (drž. zak. št. 59) in člen II deželnega zakona za Gališko z dne 15. februarja 1905. l. (drž. zak. št. 39) v besedilu, izpremenjenem po deželnem zakonu z dne 9. maja 1907. l. (dež. zak. št. 48), ostane neizpremenjena.

Člen III.

Ob izvrševanju načel in določil, izrečenih v tem zakonu, ostane deželnemu zakonodajstvu varovan delokrog, ki mu gre.

Člen IV.

Izvršiti ta zakon je poverjeno ministru za bogočastje in nauk, ministru za javna dela in ministru za poljedelstvo v porazumu z ostalimi udeleženi ministri.

Reichenau, 28. dne julija 1917. l.

Karol s. r.

Seidler s. r.

Homann s. r.

Čwikliński s. r.

Ertl s. r.

I. oddelek.

Obča določila.

Nameščenje.

§ 1.

Za učitelja se sme namestiti samo avstrijski državljani s častnim dotedanjim življenjem, ki ima popolno sposobnost za izpolnjevanje svojih učnih službenih dolžnosti in drugih službenih poslov in čigar zmožnost za dejanja ni omejena iz drugega razloga nego iz razloga nedoletnosti.

Za namestitev nedoletnika je treba pritrditve njegovega zakonitega zastopnika.

Katerim zahtevam mora ustrezati učitelj glede posebnih sposobnosti in znanja, strokovne izobrazbe in določenih preskušanj, je presojati po predpisih, veljajočih za to. Ako ni takih predpisov, se določijo ti zahtevki od primera do primera.

Od namestitve so izključene tiste osebe, o kojih premoženju se je razglasil konkurz, dokler traja konkurzno razpravljanje.

§ 2.

Za namestitev je treba dovoljenja osrednjega oblastva, ako prosilec

1. še ni dosegel 18. leta starosti,
2. je že presegel 40. leto starosti in ni bil že doslej v državni ali državni učni službi,
3. je bil obsojen zaradi hudodelstva ali zaradi pregreška ali prestopka iz dobičkarije ali zoper javno pravnost,
4. je bil odpuščen iz državne ali državne učne službe ali je med tekočim disciplinarnim postopanjem izstopil iz državne ali državne učne službe.

§ 3.

Namestitev učitelja, ki bi prišel s tem v razmerje službene nadrejenosti ali podrejenosti k osebi, s katero si je ali v navzgornji ali navzdolnji vrsti

ali v stranski vrsti do vštete tretjega kolena v sorodu ali svaštvu ali s katero je v adopcijskem razmerju, je dovoljena samo z odobrenjem osrednjega oblastva.

Ako nastane tako razmerje pozneje, je skrbeti, da ne bodo v nevarnosti interesi učne službe ali drugi službeni interesi.

§ 4.

Ako se pozneje pokaže, da si je uradnik po zvižčnosti pridobil sprejem v državno učno službo ali namestitev v določni učiteljski službi, ker je pokazal neveljavne listine ali ker je zamolčal okoliščine, ki po veljajočih predpisih izključujejo namestitev, je zoper njega postopati po disciplinarni poti.

§ 5.

Vstop v državno šolsko službo se izvrši na podstavi namestitve po pristojnem oblastvu; namestitev se oznameni za „imenovanje“ ali „postavitev“, po tem ali se nameščenec uvršča v činovni razred ali ne.

§ 6.

O namestitvi se izda dekret, v katerem je navesti učiteljsko in službeno mesto (naslov), prejemke ter tisti dan, s katerim dobi namestitev moč.

Imenovanje za začasnega učitelja je v dekretu izrečno oznameniti za tako.

§ 7.

Namestitev dobi moč z odpravo in sprejemom dekreta z dnevom, ki je oznamenjen v njem.

Določila o poskusnem triletju izgubé moč.

Ako se ni določil poseben rok za nastop službe ali se ne pokaže iz uredb dotičnega učilišča, mora učitelj nastopiti svojo službo v štirinajstih dneh po prejemu dekreta. V primeru zamude izgubi namestitev moč, ako se zamuda ne opraviči zadostno v nadaljnji dobi štirinajstih dni.

§ 8.

Suplenti in asistenti se postavljajo vedno za dobo potrebe, najmanj pa do konca tekočega semestra. Na obrtnih državnih učiliščih se postavljajo asistenti praviloma za dobo dveh šolskih let; izjemoma se more doba postavitve podaljšati na dve nadaljnji šolski leti največ.

Suplente in asistente (izvzemši asistente na obrtnih državnih učiliščih), ki so službovali vsaj dva semestra zdržema na državnem učilišču z učno dolžnostjo (pravega) učitelja, in sicer, če je predpisana za posamezne stroke državne šolske službe določena učna usposobljenost, potem, ko so jo dosegli, z vsaj „dobro“ kvalifikacijo, proglasi službeno oblastvo na njihovo prošnjo za stalne suplente (asistente). Dekret, ki ga izda službeno oblastvo o tem, daje suplentu (asistentu), ako prosi za nadaljnje uporabljanje na istem ali istovrstnem učilišču, prednost pred drugimi prosilci, ne kraté pravice službenega oblastva postavljati po svobodnem preudarku, ter pravico do ugodnosti, določene v § 80.

Izjemoma se lahko vzamejo v začasno službovanje suplenti in asistenti — nasprotno namestitvi stalnih ali začasnih učiteljev — tudi brez učne usposobljenosti, predpisane za namestitev v posameznih strokah državne šolske službe, ako ni pripravnega suplenta (asistenta) s popolno učno usposobljenostjo na razpolaganje. Službeni čas, ki ga je prebil suplent ali asistent, preden je dosegel polno učno usposobljenost, se s polovico dejanske dobe enači službovanju suplenta (asistenta), postavljenega s polno učno usposobljenostjo.

§ 9.

Službeno razmerje suplentov in asistentov se lahko razveže v prvih dveh službenih letih, ako se po zaslišanju pristojne kvalifikacijske komisije pokaže, da suplent (asistent) nima potrebnih lastnosti za imenovanje. V tem primeru mu je plačati, ako se je sicer vedel brezprikorno, odpravnino v izmeri enomesečnega zneska remuneracije.

Po poteku dveh službenih let se morejo suplenti in asistenti (izvzemši asistente na obrtnih učiliščih) v dobi, dokler traja njihova vsakočasna postavitev (§ 8, odstavek 1), odpustiti le po disciplinarni poti.

Službeno razmerje suplentov (asistentov), ki nimajo popolne učne usposobljenosti, je vsekakor razvezati, čim je s pričetkom naslednjega šolskega leta na razpolaganje pripraven suplent (asistent) s popolno učno usposobljenostjo.

§ 10.

Suplentom in asistentom se brez uvrstitve v činovni razred gledé izvrševanja učiteljskega in službenega poklica podeljuje značaj državnih učnih oseb.

Začetek službenega časa.

§ 11.

Službeni čas v zmislu tega zakona se začne, ako se je služba dejansko nastopila, pri novi ali zopetni namestitvi z dnem veljavnosti namestitve, navedenim v dekretu, pri neposrednjem prestopu iz drugega državnega službenega razmerja z dnem odveze od tega.

Učitelj mora svoj namestilni dekret v štiri najstih dneh po nastopu službe oziroma po prejemu dekreta predložiti neposrednje predpostavljenu službenemu oblastvu; ta naj ukrene, da se začetek službenega časa vpiše v staležni izkaz.

Z ukazom se določi, katero službeno oblastvo je smatrati za neposrednje predpostavljeno.

Službena prisega in obljuba dolžnosti.

§ 12.

Stalni in začasni učitelji morajo ob vstopu v službeno razmerje, ki spada pod določila tega zakona, ter ob zopetnem vstopu v tako razmerje priseči službeno prisego.

Službeno prisego je priseči v roke predstojnika neposrednje predpostavljenega službenega oblastva ali tistega, ki mu predstojnik to naroči, ako se v posebnih primerih ne ukrene druga odredba.

Obrazec prisege mora zapriseženec podpisati, ko se je pristavil datum storjene prisege; storjeno prisego je uradno posvedočiti na namestilnem dekretu ter navesti dan.

Suplenti in asistenti morajo ob nastopu službe storiti obljubo dolžnosti, na katero se zmislu primernd uporabljajo določila o službeni prisegi.

Staležni izkaz.

§ 13.

O vsakem učitelju se piše pri neposrednje predpostavljenem službenem oblastvu staležni izkaz, v katerega je vpisovati vse osebne podatke, ki so

važni za službeno razmerje vobče in zlasti za zvišanje plače (remuneracije), za pomikanje po času in za odmero pokojnine.

Učitelj mora povedati te podatke neposrednje po prejemu namestilnega dekreta in naznanjati vse izpremembe, kolikor ne slené na odredbah predpostavljenega oblastva.

Učitelj ima pravico vpogledovati v svoj sta-
ležni izkaz in delati prepise z njega.

Kvalifikacija.

§ 14.

O učiteljih, za katere pride v poštev pomi-
kanje po času, ter o suplentih in asistentih se
pišejo tekoče kvalifikacijske tabele, v katere je
vsako leto vpisovati kvalifikacijo.

Natančnejša določila se izdadó s posebnimi
predpisi.

Pravtako se določi s posebnimi predpisi,
v koliko se naj tudi za druge učitelje v rednih
obdobjih določa kvalifikacija.

§ 15.

Kvalifikacijske komisije se postavljajo:

- a) pri osrednjih oblastvih za učitelje, ki služ-
bujejo pri njih, nadalje za učitelje obrtnih
državnih učilišč, ki niso na podstavi zakona
podrejena najprej deželnim šolskim oblastvom;
- b) pri deželnih šolskih oblastvih (deželnih šol-
skih svetih in političnih deželnih oblastvih)
za učitelje, ki so njim podrejeni in niso na
podstavi odstavka a) odkazani kvalifikacijski
komisiji osrednjega oblastva.

Da določa kvalifikacijo učiteljev na zavodu,
ki ne spada v skupino obrtnih državnih učilišč in
ki je neposrednje podrejen osrednjemu oblastvu,
odkaze to oblastvo kvalifikacijski komisiji, ki je
postavljena za drug zavod slične vrste.

Po potrebi se lahko postavi pri omenjenih
oblastvih več kvalifikacijskih komisij. V tem pri-
meru je, ko se postavljajo komisije, hkratu dolo-
čiti njihov delokrog.

Pri deželnih šolskih svetih, ki so po zakonu
deljeni v odseke, je postaviti kvalifikacijsko ko-
misijo za vsak odsek.

Kvalifikacijska komisija je sestavljena iz pet
udov in sklepa z absolutno večino glasov.

§ 16.

Pri osrednjih oblastvih in pri političnih de-
želnih oblastvih postavi načelnik osrednjega oblastva,
oziroma deželni načelnik z začetkom vsakega leta
ude komisij in potrebno število nadomestnikov.
V vsaki komisiji ima sedež in glas vsaj eden
strokovnjak.

V komisijah, postavljenih pri osrednjih
oblastvih in pri političnih deželnih oblastvih, pred-
seduje po činu najstarejši ud.

§ 17.

Določila o sestavi kvalifikacijskih komisij, ki
jih je postaviti pri deželnih šolskih svetih, naj
ukrene deželno zakonodajstvo tako, da je pokli-
cati v te komisije nadzorovalni organ, kateremu
je poverjeno nadzorovati učitelja, čigar kvalifika-
cijo je določiti, pristojnega referenta za upravne
in gospodarske šolske stvari, ter pripadnika učitelj-
skega stanu. Ako gre za določitev kvalifikacije
učitelja veronauka, ima zastopnik njegove vere
v deželnem šolskem svetu sedež in glas v ko-
misiji.

Do uravnave z deželnim zakonom je z ukazom
izdati predpise o sestavi omenjenih kvalifikacijskih
komisij za posamezne dežele, držče se zgoraj
oznamenjenih načel.

§ 18.

O učiteljih, ki so neposrednje podrejeni
vodstvu zavoda, mora ravnatelj (voditelj) sestaviti
kvalifikacijski popis, ki ustreza § 20 in je oprem-
ljen s potrebno utemeljitvijo. Popis je poslati
komisiji po službeni poti.

Z ukazom se določi, ali in koliko se mora
ravnatelj (voditelj) pri posameznih skupinah držav-
nih učilišč, sestavljaše kvalifikacijski predlog, po-
razumevati s strokovnimi organi.

Pristojni deželni šolski nadzorniki, oziroma
nadzorovalni organi (vmesna oblastva) se morajo
izjaviti o kvalifikacijskem popisu v vseh točkah,
in sicer ako je njihovo mnenje različno, z na-
vedbo razlogov.

§ 19.

Komisija določi kvalifikacijo, kolikor so pred-
loženi popisi, ko jih je preskusila. Kvalifikacijo
učiteljev, za katere se po § 18, odstavek 1, ne
stavi kvalifikacijski predlog, določi komisija ne-
posrednje.

Komisije morejo po potrebi privzemati strokovnjake s posvetovalnim glasom.

Ako smatra komisija, da so potrebna dopolnilna pojasnila, se lahko pritegne za dajanje pojasnil tisti organ, kojega predlog ali izjava daje povod, da se dvomi.

§ 20.

Določuje kvalifikacijo se je po uporabi učitelja ozirati:

1. na vzgojeslovno in strokovno izobrazbo in nadaljnjo naobrazbo ter znanje predpisov za službovanje,

2. na ravnanje z učenci v ukoslovnem in vzgojeslovnem oziru ter na službeno občevarje, zlasti z udi učiteljstva in s strankami,

3. na marljivost in vestnost,

4. na vzgojne in naučne uspehe,

5. na vedenje (§§ 25, 26, 27),

6. pri učiteljih, ki so na vodilnih službenih mestih ali gledé katerih pride v poštev, da se pokličejo na tako mesto, na pripravnost za to.

Ako so za kvalifikacijo v posameznem primeru pomenljive posebne okoliščnosti (kakor znanje jezikov, umetniška, slovstvena in strokovna dela, tehniške ročnosti, posebno prizadevanje pri skrbi za zbirko učil ali knjižnico, pri telesni izobrazbi in vzgoji učencev, pri gojitvi glasbe, pri praktično-strokovni izobrazbi učencev, zlasti v šolski delavnici, pri delovanju za pospeševanje obrti itd.), je izrečno navajati te okoliščnosti.

Skupna presoja naj se glasi „odlično“, „prav dobro“, „dobro“, „manje primerno“, ali „ne primerno“.

Vsi za sodelovanje v kvalifikacijskem postopku poklicani (državni in ne državni) organi se morajo izvršujú svoj posel strogo držati vestnosti, molčečnosti in nepristranosti. Kvalifikacijske komisije morajo zlasti tudi paziti na kolikor možno enakomernost v presojanju učiteljev.

§ 21.

Učitelja je obvestiti o skupni presoji.

Pravico ima pri neposrednje predpostavljenem službenem oblastvu vpogledovati v svojo kvalifikacijsko tabelo (skupno presojo in posamezne točke) in delati prepise z nje.

Ako se skupna presoja ne glasi najmanj na „dobro“, lahko učitelj v štirih tednih po nje naznanilu vloži pri neposrednje predpostavljenem službenem oblastvu pritožbo, o kateri odloči kvalifikacijska komisija pri osrednjem oblastvu.

II. oddenek.

Dolžnosti.

Obče dolžnosti.

§ 22.

Učitelj je dolžen biti cesarju zvest in pokoren^o in se neprelomno ravnati po državnih osnovnih zakonih ter po drugih zakonih. Z vso močjo in z vso vnetostjo se mora posvetiti uradu in poklicu, vestno izpolnjevati dolžnosti svoje službe, zlasti vsakčas paziti na varovanje javnih interesov. Nadalje mora vedno paziti na blagor šole in poverjenih mu učencev, v vseh službenih stvareh držati se stroge nepristranosti in nesebičnosti ter se ogibati vsega in po močeh odvrčati, kar bi moglo biti škodljivo javnim interesom ali bi moglo zavirati redni tek službe.

Službena pokorsčina.

§ 23.

Učitelj je dolžen pokoriti se službenim ukazom svojih predpostavljencev in izvršujú jih paziti na poverjene mu interese šole in urada, kar najbolje zna in more.

Službena tajnost.

§ 24.

Učitelj mora o vseh stvareh, ki jih je izvedel izvršujú službo ali v zvezi s svojim službenim stališčem in ki jih je treba ohraniti tajne v interesu države, šole ali udeležencev ali ki so mu bile izrečno oznamene za zaupne, najstrožje molčati nasproti vsakomur, kateremu ni dolžen uradno poročati o takih stvareh.

Izjema od tega nastopi samo toliko, kolikor se je učitelj za določen primer odvezal dolžnosti varovati službeno tajnost.

Dolžnost varovati službeno tajnost traja neizpremenjena dalje tudi v razmerju izven službe in v pokoju ter po razvezi službenega razmerja.

Vedenje.

§ 25.

Učitelj mora v šoli ali uradu in izven njega varovati stanovski ugled, se vedno vesti v soglasju z zahtevami discipline in se ogibati vsega, kar bi moglo kratiti spoštovanje in zaupanje, ki ga zahteva njegova služba, ali kar bi moglo biti nevarno interesom šole, vzgoje in nauka.

Tudi v pokoju je učitelj dolžen se vesti stanovskemu ugledu primerno.

§ 26.

Učitelju je prepovedano udeleževati se društva, ako to nasprotuje dolžnostim učitelja zaradi stremljenj društva ali zaradi načina društvenega delovanja.

Pravtako je prepovedano sklepati zveze, ki zasledujejo namen motiti ali ovirati uradni ali službeni obrat.

Noben učitelj ne sme pripadati inozemski družbi, ki zasleduje politične namene.

§ 27.

Učitelj si mora nasproti predpostavljenecem, tovarišem po poklicu in podrejenecem, učencem in šolskim interesentom biti v svesti nalog nauka in vzgoje.

Nasproti predpostavljenecem se mora vesti spoštljivo, v občevarju z enačenci biti kolegijalen in uslužen, v občevarju z učenci in šolskimi interesenti mora strogo varovati takt.

§ 28.

Vse želje, opozoritve in pritožbe v službenih ali službeno razmerje zadevajajočih osebnih stvareh mora učitelj praviloma predložiti po službeni poti, vsekakor pa edinole svojim predpostavljenecem; nemudoma jih je poslati za uradno obravnavanje poklicanemu oblastvu, ki mora ukreniti pripravno odredbo, ko se je, ako treba, pojasnil učin.

Pritožbe zoper službene zaukaze predpostavljencev nimajo odložive moči.

Dolžnosti učiteljske službe.

§ 29.

Izmera učitelju naložene učne dolžnosti se ravna po predpisih, veljajočih za to, z izpremembami, ki se podajajo iz tega zakona.

Za poučevanje v neobvezni stroki je učitelje plačevati posebej, ako se jim v namestitlnem dekretu ne more izrečno naložiti taka dolžnost.

Učitelju je omogočiti nedeljski počitek toliko, kolikor je to združljivo z neogibnimi zahtevami službe.

§ 30.

V primeru začasne potrebe se more učitelj prisiliti, da prevzame večje tedensko število ur; presežek sme biti do ene petine najvišje izmere njegove učne dolžnosti, ako za posamezne šolske skupine niso z ukazom ukrenjena druga določila. Pravica zahtevati remuneracijo za to večje delo se ravna po posebnih predpisih, veljajočih za to.

§ 31.

Ako to zahtevajo važni oziri službe, se more učitelj po naročilu svojih predpostavljenecv po merilu § 30 uporabljati začasno tudi za poučevanje v predmetih, za katere ni dosegel učne usposobljenosti, ako je po mnenju njegovih predpostavljenecv gotovo, da je pripraven za tako upravljanje.

Učitelj se more po naročilu predpostavljenega oblastva iz važnih službenih ozirov tudi začasno privzeti, da se hkratu uporablja na drugem državnem učilišču do najvišje izmere, ustanovljene v § 30.

§ 32.

Učitelj je dolžen vestno poučevati po predpisanem učnem načrtu in natančno izpolnjevati druge dolžnosti, ki se podajajo iz njegove učiteljske službe ter držati se točno ustanovljenih učnih in delovnih ur. Pridobiti mora natančno znanje predpisov, ki se tičejo njegove službe in njegovega delovanja.

Učitelj mora skrbeti za tesno sodelovanje šole s stariši v korist in blagor učencev. S stariši in njihovimi namestniki mora občevarati na uslužen način, ki z dejansko pripomočjo kaže skrb za učenca in pridobiva zaupanje.

§ 33.

Ako je učitelj zaradi bolezni ali začasno iz drugih tehtnih razlogov zadržan opravljati svojo službo, mora to čim prej naznaniti vodstvu zavoda, oziroma neposrednje predpostavljenemu oblastvu. Na zahtevanje je primerno izkazati vzrok zadržka.

Učitelj, ki je zaradi bolezni odsoten od službe, je dolžen se na oblastven zaukaz dati preiskati po uradnem zdravniku.

Opravičena, zlasti vsaka z boleznijo povzročena ali na zdravstveno-policijskih predpisih osnovana odsotnost od službe nima posledice, da bi se kratili prejemki ali da bi se zadrževalo pomikanje v višje prejemke.

Ako izostane učitelj svojevoljno dalje nego tri dni od službe, ne da bi dokazal zadosten opravičevalni vzrok, izgubi, ne kraté njegove disciplinarne odgovornosti, svoje prejemke za dobo neopravičene odsotnosti. Že izplačani prejemki se odtegnejo od prihodnje kvote prejemka.

Ako nastopijo v njegovi obitelji nalezljive bolezni in učitelj izjavi, da je pripravljen odločiti se popolnoma od zbolelih svojcev in ako neposrednje predpostavljeno oblastvo sprejme to ponudbo, se mu morajo povrniti stroški, ki so dejansko nastali in bili neogibno potrebni, do najdaljše dobe treh mesecev.

Vojaška služba.

§ 34.

V času vojaškega prezentnega službovanja ostane učitelju varovano mesto, ki ga je imel poprej v učiteljski službi.

V času vojaškega prezentnega službovanja (vojaške izučbe) do dobe desetih tednov ter v času obdobje orožne vaje ostane učitelju užitek njegovih prejemkov; tudi se v teh primerih šteje čas za zvišanje plače (remuneracije). Kadar se izjemoma privzamejo rezervniki in nadomestni rezervisti na aktivno službovanje v miru, lahko osrednje oblastvo v ozira vrednih primerih dovoli enako ravnanje tudi za daljšo dobo.

Učiteljem, ki se privzamejo, da odslužijo zakonito eno leto ali dalje trajajočo vojaško prezentno službo, je ustaviti prejemke. Čas takega

službovanja ni všteven za zvišanje plače (remuneracije).

V koliko ostane učitelju v času aktivnega vojaškega službovanja v primeru mobilizacije (dopolnitve na vojni stalež) ali sklica črne vojske užitek njegovih prejemkov, se določi z veljajočimi posebnimi zakonitimi zaukazi. Čas takega službovanja se šteje za zvišanje plače (remuneracije).

Za tiste suplente in asistente na državnih srednjih učiliščih, ki so bili zaradi vojnih dogodkov ovirani narediti učiteljsko preskušnjo, se lahko ukrenejo izjemna določila, da se šteje službeni čas za dosego višjih prejemkov.

Suplentski ali asistentski službeni čas, ki se šteje po veljajočih zakonitih določilih za petletnice pravih učiteljev, se ne prekine z aktivnim vojaškim službovanjem. V § 1 zakona z dne 5. junija 1890. l. (drž. zak. št. 116) podeljene ugodnosti se uporabljajo na suplente in asistente.

Ako hoče učitelj izven primera mobilizacije (dopolnitve na vojni stalež) brez zakonite dolžnosti prostovoljno odriniti na vojaško službovanje ali začasno ostati v tem službovanju, mu je treba za to posebnega dopusta, za čigar dovolitev veljajo določila § 46.

V primeru mobilizacije (dopolnitve na vojni stalež) mu je treba za tako vojaško službovanje odobrenja osrednjega oblastva. To odobrenje se sme odreči le zaradi službene neizogibne potrebe.

Bivanje.

§ 35.

Učitelj je dolžen svoje stalno stanovališče izbrati tako, da more točno izpolnjevati vse službene dolžnosti. Neposrednje predpostavljenemu službenemu oblastvu mora naznaniti svoje stanovališče in javiti vsako premembo.

Opravičeno od službe odsoten učitelj mora naznaniti neposrednje predpostavljenemu službenemu oblastvu, ako hoče bivati izven svojega stalnega stanovališča.

Učitelji, ki imajo dopust, ter učitelji v časnem pokoju morajo naznaniti neposrednje predpostavljenemu službenemu oblastvu, pri katerem so bili nazadnje v službi, naslov, na katerega se jim morejo po najkrajši poti pošiljati uradna obvestila.

V koliko se mora z ozirom na posebne službene razmere začasno omejiti odstranjevanje učitelja iz službenega kraja izven šolskih ur, se določi z odredbo službenega oblastva.

Ženitev.

§ 36.

Ako se učitelj oženi, mora to v štirinajstih dneh naznaniť neposrednje predpostavljenu službenemu oblastvu.

Isto velja za učitelje v časnem pokoju.

Postransko opravilo.

§ 37.

Učitelj se poleg svoje učiteljske službe ne sme baviti z opravilom in ne sme sprejeti službe, ki bi mogla nasprotovati ugledu in dostojanstvu učiteljskega poklica ali ki bi ga mogla ovirati v popolnem in natančnem izpolnjevanju njegovih službenih dolžnosti ali bi mogla izzvati domnevanje pristranosti v izvrševanju učiteljske službe.

Brez poprejšnjega odobrenja službenega oblastva ni dopustno:

1. imeti zasebno šolo ali zasebno učilišče in vzgojevališče,
2. obratovati podjetje, ki meri na pridobitek,
3. udeleževati se delniške družbe ali druge na dobiček mereče družbe za uda osnovnega odbora, načelstva, upravnega ali nadzornega sveta,
4. poučevati zasebno učence lastnega zavoda in vzprejemati take učence na hrano in stanovanje,
5. vzprejemati najemnike v naturalna stanovanja, odkazana v rabo.

Podeljeno dovoljenje se more vsakčas preklicati.

Dovoljenja ni treba za brezplačno udeležbo v vodstvu podjetij, ki imajo edinole namen pospeševati človekoljubna stremjenja ali gospodarske razmere javnih uradnikov ali učiteljev ali njihovih svojcev.

Pogoji, s katerimi se lahko dovoli državnim učiteljem postransko uporabo na ne državnih zavodih, se določijo s posebnimi predpisi.

Vsako pridobitno postransko opravilo je naznaniť službenemu oblastvu.

Sprejemanje daril.

§ 38.

Učitelj ne sme sprejemati daril v denarju ali denarni vrednosti, ki se z ozirom na njegovo uradovanje posrednje ali neposrednje ponujajo njemu ali njegovim svojcem, ali si s katerokoli pretvezo pridobiti druge koristi.

Za sprejemanje častnih daril, ki se ponujajo učitelju z ozirom na njegovo uradovanje, je treba pritrditve neposrednje predpavljenega službenega oblastva.

III. oddelek.

Pravice.

Mestó po činovnem razredu.

§ 39.

Učitelji — izvzemši suplente in asistente — so uvrščeni po zakonitih predpisih v činovne razrede, ustanovljene za državne uradnike, in imajo pravico do mesta po činovnem razredu, ustrežajočega njihovi namestitvi in pozneje njihovi zadnji povišbi.

Prevzete učitelja v drugo službeno stroko se lahko naveže na pogoj, da se odreče mestu po činovnem razredu, ki ga je imel doslej.

Da spadajo k isti službeni stroki v zmislu tega zakona, je smatrati vsa službena mesta v različnih resortih, za kojih dosego so v bistvenem določene enakovrstne zahteve.

Naslov.

§ 40.

Učitelj je upravičen imeti naslov, ki mu gre, in ima pravico do tega, da ga tako v službenem občeivanju kakor tudi v uradnih objavah nazivljajo s tem naslovom.

Za naslov učitelja je smatrati tisti naslov, ki se mu je priznal ob njegovi namestitvi ali pozneje ob povišanju ali imenovanju.

Od dneva veljavnosti namestitve počenši so tisti učitelji, katerim je naslov „profesor“ doslej pristojal še le izza potrditve v učiteljski službi, nadalje učitelji skupine A (§ 58) na obrtnih učiliščih, višjih trgovskih in mornarskih šolah ter glavni učitelji na učiteljskih za moške in ženske upravičeni imeti naslov profesorja.

Izven službe postavljenim učiteljem ter učiteljem v pokoju gre pravica dalje imeti naslov, ki so ga imeli v času, ko so bili postavljeni izven službe (vpokojeni). Toda pri vseh oficijelnih povodih in pri vseh izdajah morajo svojemu naslovu pristaviti pripomnjo, ki oznamenja razmerje izven službe (razmerje pokoja).

Uniforma.

§ 41.

Stalni in začasni učitelji imajo pravico v tuzemstvu nositi uniformo, ki ustreza po veljajočem predpisu o uniformiranju njihovemu mestu po činovnem razredu in njihovi resortni pripadnosti.

Uniforma učitelja, ki ima naslov, ustreza joč višjemu mestu po činovnem razredu v isti službeni stroki ali značaj višjega činovnega razreda, se določa po višjem mestu v činovnem razredu.

Suplenti in asistenti imajo pravico nositi uniformo, ki gre učiteljem XI. činovnega razreda.

Na učitelje, postavljene izven službe, ter na učitelje v pokoju se uporabljajo za aktivne učitelje veljavni predpisi o nošenju uniforme.

V koliko so učitelji dolžni ob posebnih prilikah nositi uniformo, se določi v posameznih resortih z ukazom.

Prav tako se uravna nošenje uniforme v inozemstvu s posebnimi predpisi.

Počitnice in dopust.

§ 42.

Učitelji, ki so neposrednje podrejeni vodstvu zavoda, smejo v glavnih počitnicah zapustiti kraj svojega učiteljskega delovanja, kolikor ne nasprotujejo posebne dolžnosti (zastopanje ravnatelja, preskušnje in dr.). Naznaniti morajo vodstvu zavoda naslov, na katerega se jim morejo po najkrajši poti pošiljati uradna obvestila.

V drugih počitnicah smejo učitelji, ako to javijo vodstvu zavoda, zapustiti službeni kraj, če posebne službene razmere ne zahtevajo, da so navzoči pri šoli.

Ravnatelji (voditelji) zavodov imajo, ako je preskrbljeno, da se brez neprisilne rešujejo nujna uradna opravila, in ako posebni službeni oziri ne zahtevajo, da je ravnatelj (voditelj) navzoč v svojem

službenem kraju, pravico do dopusta v glavnih počitnicah, ki se prične še le po izvršitvi končnih opravil in se konča pet dni pred začetkom prihodnjega šolskega leta.

Podajaje neposrednje predpostavljenemu službenemu oblastvu naznanilo o nameravanem nastopu takega počitniškega dopusta morajo ravnatelji (voditelji) hkratu navesti naslov, na katerega se jim morejo po najkrajši poti pošiljati uradna obvestila.

V koliko je treba, da se namestujejo ravnatelji (voditelji) v času njihovih počitniških dopustov, se določi z ukazom.

§ 43.

Nastop počitniškega dopusta ne izključuje, da se učitelj pred časom pokliče nazaj, ako to zahtevajo posebni službeni oziri. Vendar je omogočiti nadaljevanje počitniškega dopusta, čim služba to dopušča. Če se kdo nepričakovano pokliče nazaj s počitniškega dopusta, se povrnejo za potovanja, povzročena s tem, normalni potni stroški.

§ 44.

Za službeno delovanje in dopust učiteljev, na katere se ne uporabljajo določila § 42, veljajo zmislu primerno predpisi, obstoječi za državne uradnike.

§ 45.

V dobi semestra je za vsako odstranjevanje od stalnega stanovišča, ki bi prekinilo poučevanje ali drugače motilo obrat zavoda, potrebno, da pristojno oblastvo, ki se določi z ukazom, dovoli poseben dopust.

§ 46.

Podelitev dopusta za več nego tri mesce se lahko naveže na pogoj, da odpadejo prejemki za dobo, ki presega glavni počitniški dopust, in da se ne zaračuni za pomikanje v višje prejemke in za odmero pokojninskega užitka.

Ako je trajalo razmerje dopusta že eno leto, je nadaljnjo podelitev dopusta navezati na vse v sprednjem odstavku navedene pogoje. Toda omenjeni pogoji se lahko docela ali deloma opusté, ako je daljši dopust želeli iz javnih ozirrov ali v znanstvenem interesu.

Ob preračunu enoletne dobe dopusta je vmes ležeče aktivno službovanje samo tedaj smatrati za prestanek, ako doseže najmanj polovico dobe neposrednje poprej užitega dopusta. V tem primeru je računati leto šele od konca službovanja naprej, ki je med obema dobama dopusta. Ako je vmesno službovanje krajše, je ob preračunu enoletne dobe dopusta seštetiti posamezne oddelke dopusta.

Za ravnanje z učitelji v slučajih bolezni veljajo določila §§ 33 in 82.

§ 47.

Ako se preseže dopust, je to enačiti, kakor da kdo samovoljno izostane iz šolske službe.

Prejemki.

§ 48.

Vsak v činovni razred uvrščeni stalni ali začasni učitelj ima pravico do prejemkov, ki ustrezajo po veljajočih zakonih njegovemu službenemu mestu. Tisti vadniški učitelji, ki službujejo na vadicah, združenih z državnimi učiteljskimi in vzdrževanih iz državnih novcev, se nameščajo za glavne učitelje na takih učiteljskih, ako so dosegli učno usposobljenost za meščanske šole; v posebnega ozira vrednih primerih se more spregledati ta zahtevek.

Petletnice, ki po §§ 8, 12 in 13 zakona z dne 24. februarja 1907. l. (drž. zak. št. 55) gredo pravim učiteljem na državnih srednjih šolah, mornarskih šolah, državnih višjih trgovskih šolah (trgovskih akademijah) ter glavnim učiteljem na državnih učiteljskih za moške in ženske, nadalje petletnice, ki po § 6 zakona z dne 19. septembra 1898. l. (drž. zak. št. 175) gredo učiteljem v IX. in v višjih činovnih razredih na obrtnih učiliščih po poteku drugega, tretjega, četrtega in petega petletja, se zvišujejo za 100 K vsaka.

Petletnice, ki gredo na podstavi § 14 zakona z dne 24. februarja 1907. l. (drž. zak. št. 55), se zvišujejo po poteku drugega, tretjega, četrtega in petega petletja za 80 K vsaka.

Pri tem je jemati v poštev vštveni službeni čas, ki se je prebil, preden je dobil ta zakon moč, kakor tudi pozneje prebiti vštveni službeni čas.

Poslovna doklada, ki gre ravnateljem državnih srednjih šol, mornarskih šol, državnih višjih trgovskih šol (trgovskih akademij) ter državnih

učiteljskih za moške in ženske, nadalje poslovna doklada ravnateljev obrtnih učilišč se zvišuje za 200 K.

§ 49.

Remuneracije suplentov in asistentov imajo značaj adjutuma.

Te remuneracije znašajo za suplente in asistente na državnih zavodih, ki so zaposleni z učno dolžnostjo (pravega), učitelja in so dosegli določeno učno usposobljenost, ako je predpisana za dotično službeno kategorijo:

- 2100 K na leto za tiste suplente, katerim gre, ako se imenujejo za (prave) učitelje v IX. činovnem razredu, osnovna plača 2800 K;
- 1000 K na leto za namestujoče učitelje veronauka, kojih osnovna plača znaša po § 4 zakona z dne 19. septembra 1898. l. (drž. zak. št. 173) 1800 K, ako se imenujejo za učitelje v IX. činovnem razredu;
- 1800 K na leto za tiste suplente, katerim gre, ako se imenujejo za (prave) učitelje v X. činovnem razredu, osnovna plača 2200 K;
- 1600 K na leto za asistente. Ako bi pa bila njihova remuneracija (nagrada po urah) po dosedanjih predpisih višja, je asistentom nakazovati ta višji prejemek.

Suplenti na državnih vadicah, državnih ljudskih šolah in pripravljalnih razredih, ki niso zaposleni s polno učno dolžnostjo vadniškega učitelja, dobivajo remuneracije po merilu letnih 70 K za vsako tedensko učno uro.

Odmerjanje remuneracij, ki gredo po dosedanjih predpisih, se ne izpreminja:

- za namestujoče učitelje glasbe in telovadbe na državnih učiteljskih za moške in ženske;
- za suplente in asistente, postavljene na državnih zavodih, ki še niso pridobili zahtevane učne usposobljenosti ali so zaposleni z manjšo nego z določeno najmanjšo izmero učne dolžnosti (pravega) učitelja.

§ 50.

Remuneracije, ki gredo suplentom in asistentom po § 49, se zvišajo po drugem, četrtem in šestem letu službovanja za deset odstotkov, ako

so se prebila z vsaj „dobro“ kvalifikacijo ta leta službovanja, preden ali potem ko je dobil ta zakon moč, na državnih zavodih ali na ne državnih zavodih, ki imajo pravico javnosti, in sicer, ako je za dotično službeno kategorijo predpisana določena učna usposobljenost, ko so jo dosegli.

O prisoji zvišane remuneracije se izda dekret, ki navede čas, s katerim se zviša remuneracija.

Zakon z dne 8. julija 1886. l. (drž. zak. št. 121) o službeni starostni dokladi suplentov (pomožnih učiteljev) na srednjih šolah, učiteljiščih za moške in ženske, ki jih vzdržuje država, izgubi moč; eventualne na podstavi omenjenega zakona dovoljene službene starostne doklade je zmanjšati po merilu pripada višjih normalnih prejemkov, oziroma ustaviti.

§ 51.

Užitek prejemkov se začne za stalne in začasne učitelje s prvim dnem mesca, ki sledi namestitvi (§ 6 in 7), in, ako je pravna moč namestitve v dekretu ustanovljena s prvim dnem mesca, s tem dnevom. Ako se premeni službeni kraj, gre učitelju novemu službenemu kraju ustrežajoča aktivitetna doklada od prvega dne mesca, ki sledi odvezi učitelja od njegovega dosedanjega službovanja.

Ako kdo umre, se ustavijo prejemki z zadnjim dnem mesca smrti, ako se drugače razveže službeno razmerje, z zadnjim dnem mesca, v katerem je učitelj dejansko izstopil iz tega razmerja in bil z dekretom odvezan.

Ako se izpremeni izmera prejemkov, se ustavijo prejšnji prejemki z zadnjim dnem mesca, ki je bil pred užitkom novih prejemkov.

Prejemke stalnih in začnih učiteljev je izplačevati v mesečnih obrokih, ki so plačni prvega dne vsakega mesca naprej.

Aktivitetna doklada se izplačuje s pogoji, ki se določijo s posebnimi predpisi, na zahtevanje učitelja ne kraté določila sprednjega odstavka, tudi v četrletnih obrokih naprej. Ako se v dotičnem četrletju ustavi aktivitetna doklada iz drugega razloga in ne za to, ker je učitelj umrl, mora učitelj vrniti mesečne obroke, izplačane pred nastopom plačnosti. Natančnejša določila o tem povračilu se ukrenejo s posebnimi predpisi.

§ 52.

Suplentom in asistentom gredó remuneracije od dneva, katerega so službo dejansko nastopili (§§ 7 in 11), in ustavit jih je s tistim dnem, katerega se konča službovanje v lastnosti suplenta ali asistenta.

Te remuneracije je izplačevati v dvanajstih mesečnih obrokih, ki se plačni prvega dne vsakega mesca naprej.

Ako se služba dejansko ne nastopi s prvim dnem mesca, je nakazati delne zneske, ki gredó do prvega dne prihodnjega mesca, hkratu s prihodnjim mesečnim obrokom.

Zvišanje plače (remuneracije).

§ 53.

Stalni učitelji imajo pravico do zakonito določenih zvišanih plač, ki se prisojajo po dosedanjih zakonskih določilih z izpremembami, ki se podajajo iz tega zakona.

O zvišanju plače se izda dekret, v katerem je navesti dan, s katerim se začne.

Na zvišanje remuneracij, določeno v tem zakonu za suplente in asistente, se zmislu primerno uporabljajo zadevni predpisi, veljajoči za stalne učitelje.

Učiteljem veronauka se zaračunja službeni čas, ki so ga prebili na ljudskih in meščanskih šolah po doseženi polni učni usposobljenosti za srednje šole, do najvišje izmere osem let za dosigo petletnic.

Določilo § 9, odstavek 2, zakona z dne 24. februarja 1907. l. (drž. zak. št. 55) velja tudi za stalne učitelje telovadbe na državnih srednjih šolah ter na državnih učiteljiščih za moške in ženske.

§ 54.

Ako se kdo na novo ali zopet namesti v državnem učnem službenem razmerju, ki spada pod ta zakon, more osrednje oblastvo v posebnih okoliščinah dovoliti, da se vračuni določena doba za zvišanje plače (remuneracije).

Ako se kdo prevzame v drugo službeno stroko, se lahko stavi pogoj, da ostane v dosedanji službeni stroki prebiti čas docela ali deloma nepoštevan za zakonito zvišanje plače (remuneracije).

Podelitev višjih službenih mest.**§ 55.**

Za podeljevanje višjih službenih mest je merodajna posebna pripravnost, vzgojeslovna izkaznanost in usposobljenost, uspehi v poučevanju in vzgajanju ter uporabnost in zanesljivost.

Povišanje (uvrstitev) v višji činovni razred.**§ 56.**

Povišanje (uvrstitev) učiteljev v višje činovne razrede se vrši po zakonskih določilih.

Pomikanje po času.**§ 57.**

Stalni učitelji, ki niso po določilih tega zakona izključeni od povišanja v višji činovni razred ali od zakonitega zvišanja plač, imajo po nastopnem razkazu pravico s pomikanjem po času, ne da bi se izpremenilo mesto po činovnem razredu, doseči užitek tistih prejemkov, ki so po zakonitih določilih, veljajočih za državne učne osebe, združeni z vsakočasno bližnjim višjim činovnim razredom, čim so v isti službeni stroki nepretrgoma na svojem dosedanjem mestu po činovnem razredu kakor stalni učitelji dejansko prebili za zvišanje plač všteven čas v spodaj navedeni dobi (doba za pomikanje po času).

Stalni učitelji, ko so izšli iz skupine delovodij, nimajo pravice do pomikanja po času.

§ 58.

Za pomikanje po času se razlikujejo tri skupine po tem, ali je prva stalna namestitev:

- A. v IX. činovnem razredu,
- B. v X. " " ali
- C. v XI. " " "

Dobe za pomikanje po času so naslednje:

Doba službenega časa s prejemki	v skupini		
	A	B	C
	l e t		
XI. činovn. razreda	—	—	6
X. " "	—	7	8
IX. " "	7	—	—
VIII. " "	7	—	—

Gledé tistih službenih kategorij, za katere niso dani pogoji zgornjega razkaza, uravna osrednje oblastvo pomikanje po času.

Pomikanje posameznega učitelja po času se ravna edinole po dobah za pomikanje, ki so določene za njegovo skupino.

§ 59.

Ako so pri stalnem učitelju, ki je dosegel pravico do pomaknitve po času, izza zadnje določitve kvalifikacije nastopile okolnosti, zaradi katerih je dvomljivo, ali se more njegova kvalifikacija označiti še za „dobro“, se odloži odločba o pomaknitvi po času do prihodnje določitve kvalifikacije.

§ 60.

Kvalifikaciji „manje primerno“ in „ne primerno“ ovirata pomikanje po času; leta, za katera se je dala taka kvalifikacija, niso vštevna za pomikanje po času. Pravtako se ne vpoštevajo ob preračunu dobe za pomikanje po času tiste dobe, ki po določilih tega zakona niso vštevne za zakonito zvišanje plač.

Tistim učiteljem, ki so v službi, ko dobi ta zakon moč, je vračunati v dobo za pomikanje po času službeni čas (§ 58), ki so ga poprej dejansko prebili v dotičnem činovnem razredu.

Učitelji, zoper katere je uveden disciplinarni postopek ali ki so začasno odstavljeni zaradi prekličenega ali konkurznega postopka ali iz drugega razloga, se ne morejo pomakniti v višje prejemke, dokler ni sklenjen disciplinarni postopek ali ni razveljavljena začasna odstavitev.

§ 61.

Stalni učitelj se pomakne po času na njegovo zglasitev nazaj segajoč na dan, ki sledi poteku dobe za pomikanje (pripadni dan).

O vsaki pomaknitvi po času se izda dekret, v katerem je navesti prejemke in pripadni dan.

Imenovanje suplentov in asistentov za (prave) učitelje.**§ 62.**

Na državnih zavodih nameščeni suplenti in asistenti (izvzemši asistente na obrtnih učiliščih) se imenujejo — ako niso morda dotlej dobili sistemizirano učno mesto — brez podelitve vsakočasno sistemiziranih učnih mest na zglasitev za

prave učitelje v najnižjem činovnem razredu, ki pride v poštev pri dotični učiteljski kategoriji, na službeno mesto, ki se jim določi, ako so z vsaj „dobro“ kvalifikacijo prebili spodaj navedeni čas (dobo za povišanje) v isti službeni stroki v lastnosti z učno dolžnostjo (pravega) učitelja zaposlenega suplenta ali asistenta na državnih ali s pravico javnosti opremljenih ne državnih učiliščih in ako so v tej dobi ustrezali pogojem, ustanovljenim v § 50 za doseg zvišanih remuneracij.

To določilo se tudi uporablja, ako je bil suplent (asistent) v ustanovljeni dobi za povišanje imenovan za začasnega učitelja. Začasni učitelji se morejo imenovati le za namestovanje srednješolskih učiteljev, postavljenih začasno za okrajne šolske nadzornike, ter izjemoma tedaj, ako za sistemizirano učno mesto, razpisano za natečaj, ni prosil niti (pravi) učitelj niti stalen suplent (§ 8).

Suplentom in asistentom, ki niso službovali z učno dolžnostjo (pravega) učitelja na državnih ali s pravico javnosti opremljenih ne državnih zavodih, se vračuni ta službeni čas, ako v njem ustrezajo pogojem, ustanovljenim v § 50 za doseg zvišane remuneracije, v dobo za povišanje v razmerju dejanske uporabe v učiteljski službi (tedenskega števila ur) k najmanjši izmeri učne dolžnosti (pravega) učitelja iste kategorije, in sicer suplentom (asistentom), uporabljanim, preden so dosegli polno učno usposobljenost, s polovico dobe, ki se pokaže po tem.

Določila §§ 58 do 61 se uporabljajo zmislju primerno.

Doba za povišanje znaša za suplente in asistente skupin A in B po osem let in skupine C štiri leta.

Postranski prejemki in postranske pristojbine.

§ 63.

Ali, v kateri izmeri in s katerimi uveti in pogoji gre učitelju za dobo določenega uporabljanja pravica do uradnega ali naturalnega stanovanja, ako ga ni, do stanovanjskega namestka (stanarinskega doplačila) ali do kakršnihkoli postranskih prejemkov v denarju ali v naturalijah, se določi s posebnimi predpisi.

Pravica do normalnih dnevščin, do potnin in nadomestnin, kadar se kdo službeno uporablja zunaj, ter do selilnih pristojbin se ravna po predpisih, izdanih o tem.

Suplentom in asistentom gredó te pristojbine po izmeri, predpisani za državne uradnike v najnižji stopnji plače XI. činovnega razreda.

Predplačilo na plačo.

§ 64.

Stalnemu ali začasnemu učitelju, ki je vsled bolezni ali nezgod brez krivde zabredel v bedo, se podeli na prošnjo brezobrestno, najdalje v dveh letih povratno predplačilo iz državnih novcev do višine kvote trimesečne plače, kolikor njegovi prejemki niso že obremenjeni do dopustne najvišje izmere.

Dalje segajoča ugodnost ob dovoljevanju predplačil na plačo je pridržana preudarku pristojnega oblastva, kateremu je v teh primerih prepuščeno tudi določiti pogoje povračanja ter morda potrebne zagotovilne naredbe.

Pokojuinski in preskrbninski užitki.

§ 65.

Pravico učitelja do pokojninskega užitka (odpravnine) ter pravice zaostalih učitelja do posmrtnih četrti in do preskrbninskih užitkov (odpravnine) je presoјati po veljajočih predpisih z izpremembami, ki se podajajo iz tega zakona.

Te izpremembe se ne uporabljajo na učitelje in zaostale učiteljev, ki že prejemajo pokojninske in preskrbninske užitke, ko dobi ta zakon moč.

Ugodnosti učiteljev zaradi njihovega vojaškega službovanja v vojni gledé pokojninskih in preskrbninskih užitkov se določijo z ukazom.

Veljajoči predpisi o pravici zahtevati, da se vračuni za odmero pokojninskega užitka v drugem državnem službenem razmerju prebiti čas, ostanejo neizpremenjeni.

Učiteljem veronauka je vračuniti po § 53, predzadnji odstavek, za petletnice vstevni službeni čas tudi za odmero pokojninskega užitka.

V koliko se more vračuniti za odmero pokojninskega užitka službeni čas, ki se je prebil pred

vstopom v srednješolsko službo na drugovrstnih šolah (meščanskih šolah in dr.), odloči od primera do primera načelnik osrednjega oblastva.

§ 66.

Službeni čas, katerega je prebil suplent ali asistent pred dosego ali po dosegi polne učne usposobljenosti — ako je predpisana za njegovo službeno kategorijo — na državnih ali na ne državnih zavodih, ki so z državnimi zavodi v razmerju vzajemnosti, do imenovanja za učitelja, je vračunati za odmero pokojninskega užitka, in sicer, kolikor ni bil zaposlen z učno dolžnostjo (pravega) učitelja, v razmerju njegove dejanske uporabe v učiteljski službi (tedenskega števila ur) k najmanjši izmeri učne dolžnosti (pravega) učitelja iste kategorije.

§ 67.

Ako postane učitelj zaradi oslepelosti ali umobolnosti brez svoje premišljene krivde nesposoben za nadaljnje službovanje in za vsak drug pridobitek, se mu priračuni k njegovemu vštavnemu službenemu času deset let za odmero pokojninskega užitka; pri tem pa v primerih zakona z dne 9. aprila 1870. l. (drž. zak. št. 47) ni preračunati v zmislu § 1, odstavek 2, tega zakona.

Isto velja, ako postane učitelj vsled nezgode brez svoje premišljene krivde nesposoben za službo, z nastopnimi pogoji:

1. Nezgoda je morala zadeti učitelja v izvrševanju določenega službenega opravila in biti z njim v neposrednji zvezi;

2. dokazano mora biti z uradoma uvedeno preiskavo državnega zdravnika, da je nesposobnost za službo zvrčati edinole na nezgodo;

3. nesposobnost za službo je morala nastopiti v enem letu po nezgodi;

4. pravica do pogodovane odmere pokojninskega užitka se mora v enem letu po nastopu nesposobnosti za službo zahtevati pri neposrednje predpostavljenem službenem oblastvu.

V posebnega ozira vrednih okoliščinah sme osrednje oblastvo v primerih odstavka 2 dovoliti pokojninski užitek tudi v še višji izmeri do polnega zneska prejemkov, vštavnih za odmero pokojninskega užitka.

Ako postane učitelj vsled druge nego v prvem odstavku oznamene hude in neozdravne bolezni, ki si jo je nakopal brez svoje premišljene krivde, nesposoben za nadaljnje službovanje in za vsak

drug pridobitek, mu more osrednje oblastvo za odmero pokojninskega užitka k njegovemu vštavnemu službenemu času priračuniti dobo do deset let; pri tem pa pravtako ni preračunjati v zmislu § 1, odstavek 2, zakona z dne 9. aprila 1870. l. (drž. zak. št. 47).

Ako je učitelj zavezan zavarovanju zoper nezgode, je zvišbo pokojnine prikrajšati za znesek njegove rente za nezgodo.

Suplenti in asistenti, ki so postali vsled nezgode, katera jih je zadela v službi brez njihove premišljene krivde, nesposobni za službo, imajo pravico zahtevati pokojninski užitek v polni izmeri letne remuneracije, ki so jo dobivali v času nezgode. Ta pokojninski užitek pa ne sme presegati tistega zneska, ki bi se pokazal, ako bi bil suplent (asistent) v merodajnem času že dobival začetno plačo učnega mesta tiste službene kategorije, kateri je pripadal v svoji zadnji uporabi.

§ 68.

Ako je učitelj umrl vsled nezgode, ki ga je zadela brez njegove premišljene krivde, in ako so, zmislu primerno uporablja določila § 67, odstavek 2, št. 1 do 4, dani tam oznamljeni pogoji, dobé njegovi zaostali, ako umrli še ni bil pridobil pravice do pokojninskega užitka, normalne preskrbninske užitke.

Ako je učitelj že imel pravico do pokojninskega užitka, sme osrednje oblastvo v posebnega ozira vrednih okoliščinah dovoliti višje nego normalne preskrbninske užitke, in sicer zaostalim učitelja v XI., X. ali IX. činovnem razredu do izmere preskrbninskih užitkov drugega višjega činovnega razreda, zaostalim drugih učiteljev pa do izmere preskrbninskih užitkov prihodnjega višjega razreda.

Ako je suplent ali asistent umrl vsled nezgode, ki ga je zadela v službi brez njegove premišljene krivde, in ako so, zmislu primerno uporablja določila § 67, odstavek 2, št. 1 do 4, dani tam oznamljeni pogoji, dobé njegovi zaostali preskrbninske užitke v tisti izmeri, v kateri bi jim pristojali, ako bi bil suplent (asistent) že imel učno mesto najnižjega činovnega razreda tiste službene kategorije, kateri je pripadal v svoji zadnji uporabi.

§ 69.

Preskrbninski užitki vdov in sirot učitelja, čigar zadnja plača vštévši poslovno doklado, ki

mu je morda pristojala in je vštvena za odmero pokojnine, je bila višja nego je ustrezala njegovemu činovnemu razredu, se ustanovijo po tistem višjem činovnem razredu, ki ustreza tem za odmero pokojnine vštvenim prejemkom umrlega.

Preskrbninski užitki zaostalih učitelja, ki je nazadnje užival po odstavku 1 vštvene prejemke, ki ustrezajo po plačilnem razkazu, veljajočem za državne uradnike, vsaj prejemkom v najnižji plačilni stopnji višjega činovnega razreda, ali ki je v času svoje smrti že bil dosegel pravico uživati take prejemke, je odmeriti po tem višjem činovnem razredu, razen ako je učitelj zaradi izključitve od pomikanja po času ostal v najvišji plačilni stopnji ali je bil v času svoje smrti zaradi disciplinarne kazni izključen od zakonitega zvišanja plače.

Z istimi omejitvami je odmerjati po VII. činovnem razredu državnih uradnikov preskrbninske užitke zaostalih po vadniških učiteljih VIII. činovnega razreda, ki so že dosegli pravico dobivati najvišjo za vadniške učitelje določeno petletnico.

§ 70.

Posmrtna četrt gre vdovi. Ako sta zakonca opustila zakonsko združbo — razen ako sta samo zaradi vzgoje otrok, iz zdravstvenih ozirov, iz gospodarskih ali sličnih ne v njihovih osebnih odnosajih ležečih razlogov živela ločeno — tedaj vdova nima pravice do posmrtna četrti.

Ako učitelj ni zapustil upravičene vdove, gre posmrtna četrt nerazdelno najprej zakonskim potomcem, ki so bili v oskrbi umrlega učitelja in, če ni takih potomcev, tistim zakonskim potomcem, ki so iz svojih novcev plačali stroške stanu primerne pogreba ali — ako je bilo za pogreb preskrbljeno drugače — ki so umrlemu stregli v njegovi zadnji bolezni pred smrtjo.

Določilo drugega odstavka se zmislu primerno uporablja v prid zakonitim dedičem po samskem ali vdovelem učitelju brez otrok.

V vseh drugih primerih se lahko posmrtna četrt dovoli docela ali deloma osebam, ki so dokazno plačale pogrebne stroške iz svojih novcev ali umrlemu stregle v njegovi zadnji bolezni pred smrtjo.

§ 71.

Normalni pokojninski užitek (odpravnina) se preračuni na podstavi podatkov, ki so na razpolaganje po staležnem izkazu.

Ako zahteva učitelj višji normalni pokojninski užitek, začne šele od časa uveljave in dokaza te pravice prejemati višji pokojninski užitek, razen ako more dokazati, da ga ne zadeva krivda na pomanjkljivem ali nepravilnem vpisu v staležnem izkazu. V pokojninskem dekretu mora biti podučilo v tem zmislu.

To določilo se uporablja zmislu primerno, ako zahteva učitelj tekoč pokojninski užitek, ki mu ne gre po podatkih staležnega izkaza. Znesek eventualno prejete odpravnine je v takem primeru izterjati v primerni dobi odbivši ga od pozneje prisojenega tekočega pokojninskega užitka.

IV. oddelek.

Izpremembe v službenem razmerju in njega razveza.

Premestitev.

§ 72.

Učitelj se more v službeni stroki in resortu, kateremu pripada, premestiti na vsako drugo njegovi sposobnosti ustrezajoče službeno mesto ali s povišanjem na višje mesto.

Za prosta službena mesta je praviloma razpisati natečaj. Predpisi deželnih zakonov o razpisu natečaja za prosta učna mesta se s tem ne izpreminjajo.

Ob premestitvi na drug službeni kraj je, varujé službene interese in, kolikor moči, oziraje se na osebne razmere učitelja, dovoliti primeren rok za preselitev.

§ 73.

Učitelju, ki ima pravico do normalnih selilnih pristojbin, je poleg teh pristojbin plačati odškodnino za najemnino, ako je moral za svoje dose danje stanovanje zaradi nemožnosti pravočasne odpovedi plačati najemnino za čas, segajoč čez dan, katerega je popolnoma izpraznil stanovanje. Odškodnina za najemnino se odmeri, kolikor učitelj ni odvrnil škode s tem, da je dal stanovanje dalje v najem, z najemninsko kvoto, pripadajočo na navedeni čas, toda samo do najvišje

izmere trojne mesečne pristojbine dosedanje aktivitetne doklade. Ako ne nasprotujejo pravne ovire, mora učitelj brez pridržka dati dolje predpostavljenemu službenemu oblastvu stanovanje na razpolaganje z dnem, katerega ga izprazni, da ga eventualno uporabi, sicer izgubi svojo pravico do odškodnine za najemnino.

Službovanje pri državnih oblastvih.

§ 74.

S katerimi pogoji se more učitelj prideliti v službovanje pri osrednjem oblastvu ali pri kakem njegovem podrejenem oblastvu, določi načelnik osrednjega oblastva.

Za tako službovanje vpoklicani učitelji morajo načelniku osrednjega oblastva oziroma predstojniku podrejenega oblastva podajati zglasitve in naznaila, določena v tem zakonu, da se podajajo vodstvu zavoda.

Na učitelje, vpoklicane za tako službovanje, se gledé njihovega službenega delovanja, kolikor ni izvrševanje učne službe, ter gledé njihovih drugih dolžnosti zmislu primerno uporabljajo predpisi, veljajoči za državne uradnike.

Isto velja za tiste za državne uradnike v kakem činovnem razredu imenovane okrajne šolske nadzornike, s katerimi se v ostalem po posebnih predpisih ravna po zakonitih določilih, ki veljajo za učitelje na srednjih šolah in učiteljiščih.

Menjava službe.

§ 75.

Menjavo službe, ki sta jo zaprosila učitelja iste kategorije, sme dovoliti oblastvo, pristojno za namestitev obeh služb, ki prideta v poštév, ako pa namestitev teh služb ne gre istemu oblastvu, porazumno poklicani oblastvi tedaj, ako s tem ne trpé službeni interesi in ne nastanejo izdatki državnemu zakladu.

Postavljanje izven službe.

§ 76.

Ako se poteza učitelj za mandat poslanca za ustavno zastopstvo ali za mandat nadomestnika, ga je uradoma postaviti v razmerje izven službe dotlej, da je volitev izvršena.

Ako se izvoli učitelj za državnega poslanca in ako ne odkloni izvolitve, ki je prišla nanj, je odrediti, da se postavi izven službe za dobo mandata, in sicer v primeru izvolitve za nadomestnika s časom, ko vstopi ali ko se pokliče v zbornico poslancev.

§ 77.

Izven službe postavljeni učitelj uživa nepri krajšano nazadnje prejemano plačo (suplenti in asistenti nazadnje prejemano remuneracijo) vštévši morebitno poslovno doklado in njegovi zadnji službi ustrezajočo aktivitetno doklado.

V razmerju izven službe prebiti čas je všteven za pomikanje v višje prejemke in za odmero pokojninskega užitka.

Ako so odpali pogoji za postavitev izven službe, je učitelja pozvati, naj nastopi službo, in mu naznaniti določbo njegove službe.

Dajanje dopusta s čakarino.

§ 78.

Ako za stalnega ali začasnega učitelja zaradi izpremembe v organizaciji službe začasno ni mesta na razpolaganje ali ako nastopijo okoliščnosti, zaradi katerih nadaljnje službovanje učitelja na mestu, ustrezaajočem njegovemu službenemu mestu in njegovi usposobljenosti, ni dopustno iz važnih službenih ozirov, mu dá lahko načelnik osrednjega oblastva dopust s čakarino.

§ 79.

Učitelj, ki je s čakarino na dopustu, ima pravico do polnega zneska nazadnje prejemane plače vštévši v pokojnino vštévno poslovno doklado, ki mu morda gre. Ako pa doseže normalni pokojninski užitek, ki bi mu pripadel ob vpokojitvi, višji znesek, je nakazati v izplačilo ta znesek.

V razmerju dopusta s čakarino prebiti čas je všteven za odmero pokojninskega užitka.

Učitelj, ki je s čakarino na dopustu, se lahko vsakčas pozove, naj zopet nastopi službo. V tem primeru je dolžen se dati na oblastveni zaukaz preiskati po uradnem zdravniku, da se preskusi njegova službena sposobnost.

V ostalem je učitelje, ki so s čakarino na dopustu, enačiti učiteljem, ki so časno vpokojeni.

Prispevek za preživljanje za suplente in asistente.

§ 80.

Suplenti in asistenti, ki jih je službeno oblastvo po § 8, odstavek 2, proglasilo za stalne, ki pa kljub rednim prošnjam za mesta, ustrežajoča njihovi učni usposobljenosti, brez svöje krivde niso mogli doseči nadaljnega uporabljanja v učni službi, prejmejo na prošnjo, ako se vedejo drugače brez spotike, najdalje za dve leti prispevek za preživljanje 1200 K na leto, toda uporabljajo se naj v tem primeru na državnem učilišču brez druge plače za pomožne moči (za posamezne učne ure, pisarniška opravila, namene učilskih zbirk, mladostne igre in kaj enakega).

Ta uporaba se enači s polovico resnične dobe službovanju suplenta (asistenta).

Natančnejša določila o podeljevanju takih prispevkov za preživljanje se ukrenejo z ukazom.

Časna vpokojitev (kviesciranje).

§ 81.

Stalni in začasni učitelji imajo pravico do časne vpokojitve, ako so nesposobni za službo, pa se sme pričakovati, da zopet dosežejo svojo službeno sposobnost.

Pravica velja tudi brez dokaza službene nesposobnosti, ako je bil učitelj po § 76, odstavek 2, postavljen izven službe ali s čakarino na dopustu.

§ 82.

Učitelja je uradoma časno vpokojiti:

1. ako je zaradi bolezni dalje nego eno leto odsoten od službe ali

2. ako se mu je zaradi bolezni dalje nego skozi dve leti moralo dovoliti znižanje njegove učne dolžnosti na polovico ali pod polovico njene najmanjše izmere ali končno,

3. ako je s čakarino na dopustu in se ni v treh letih pozval, naj zopet nastopi službo, ako niso v teh primerih morda dani pogoji za trajno vpokojitev.

Ob preračunu v točki 1 določene enoletne dobe z boleznijo povzročene odsotnosti od službe

sploh ni smatrati za prestanek tistega časa, ki je vmes in se je prebil v razmerju dopusta. Ob aktivnem službovanju, ki je vmes, je zmislju primerno uporabljati določila § 46, odstavek 3.

Preračunaje v točki 2 določeno dveletno dobo znižanja učne dolžnosti je smatrati vmesno uporabo učitelja z normalno učno dolžnostjo za prestanek le tedaj, ako doseže vsaj polovico časa, prebitega z znižano učno dolžnostjo.

§ 83.

Zaradi nesposobnosti za službo časno vpokojeni učitelji so dolžni se dati na oblastveni zaukaz preiskati po uradnem zdravniku, da se preskusi, ali še traja njihova nesposobnost za službo. Pri tej preskušnji se je ozirati zlasti tudi na delovanje časno vpokojenega učitelja v časnem pokoju.

Ako časno vpokojeni učitelj zopet zadobi sposobnost za službo, mora na oblastveni poziv nastopiti službo, ki jo je opravljal nazadnje, ali drugo službo, odkazano mu morda po § 72.

Ako je izšel poziv, naj zopet nastopi službo, od predstojnika osrednjemu oblastvu podrejenega oblastva, lahko vloži učitelj pritožbo v štirinajstih dneh pri neposrednje predpostavljenem službenem oblastvu.

§ 84.

V časnem pokoju prebiti čas ni všteven za zakonito zvišanje plače. Ako se učitelj reaktivira, se zaračuni čas, ki ga je prebil pred časno vpokojitvijo, za prisodbo bližnje zvišane plače toliko, kolikor je bil všteven za tako prisodbo.

Ako je bil učitelj časno vpokojen z odpravnino in reaktiviran v dobi, ki se je dala preračunu odpravnine za podlago, je treba to, kar je prejel več, najdalje v dveh letih poterjati z odbitkom od plače.

Trajna vpokojitev (pensioniranje).

§ 85.

Stalni in začasni učitelji imajo pravico do trajne vpokojitve, ako postanejo nesposobni za službo in je izključeno, da bi zopet dosegli sposobnost za službo.

Pravica gre tudi brez dokaza nesposobnosti za službo, ako je učitelj presegel 60. leto starosti ali je izza najmanj treh let postavljen izven službe, s čakarino na dopustu ali časno vpokojen.

§ 86.

Učitelja je uradoma trajno vpokojiti, ako se je skupna presoja njegove kvalifikacije tri leta zaporedoma glasila „ne primerno“.

Trajno se more vpokojiti učitelj, ako je stalno nesposoben v redu opravljati svojo službo, nadalje ne kraté določil § 3, odstavek 1, in § 4 zakona z dne 9. aprila 1870. l. (drž. zak. št. 47) tedaj, ako je presegel 60. leto starosti in — če ne gre za učitelje, ki so že v časnem pokoju — dosegele zakonito pravico do polnega pokojninskega užitka.

Postopek ob vpokojitvi (postavljanju izven službe in dajanju dopusta s čakarino).

§ 87.

Učitelj, ki želi biti vpokojen, se mora dati preiskati po uradnem zdravniku in pri tem uradnemu zdravniku naznaniti namen preiskave ter potrebne podatke o svojem službenem mestu. Uradni zdravnik pošlje svoje mnenje o vzroku, stopnji nesposobnosti za službo in o času, kako dolgo bo najbrže trajala, naravnost predpostavljene- mu službenemu oblastvu preiskovanca. Odločujočemu oblastvu je pridržano v dvomnih primerih na državne stroške ukreniti popreskušnjo izpričevala uradnega zdravnika in v ta namen nadaljnjo zdravniško preiskavo učitelja.

Preden se zavrne prošnja za trajno ali časno vpokojitev, je pomisleke, ki se pojavijo o njeni dopustnosti, pismeno naznaniti učitelju s pozivom, naj se v štirinajstih dneh izjavi o njih.

Ako zamudi rok, izgubi učitelj pravico biti zaslišan o tem.

Ako predstojnik osrednjemu oblastvu podrejenega oblastva zavrne prošnjo za vpokojitev, lahko uradnik v štirinajstih dneh vloži pritožbo pri neposrednje predpostavljenem službenem oblastvu.

§ 88.

Ako se namerava učitelja vpokojiti uradoma, je najprej pismeno obvestiti o tem učitelja ter naznaniti vzroke s pripomnjo, da mu je dano na voljo v štirinajstih dneh predložiti svoje ugovore. O takih ugovorih je poizvedovati, kolikor je potrebno. Ako se ne ugovarja, je postopati istovako, kakor če bi bil učitelj prosil za vpokojitev.

Zoper vpokojitev, ki jo je uradoma odredil predstojnik osrednjemu oblastvu podrejenega oblastva, lahko uradnik v štirinajstih dneh vloži pritožbo pri neposrednje predpostavljenem službenem oblastvu.

Dokler traja pritožni postopek, je ravnati z učiteljem, kakor da je na dopustu.

§ 89.

Določila § 88 se zmislu primerno uporabljajo na primer, da se učitelj postavi izven službe ali da se mu dá dopust s čakarino.

Razveza službenega razmerja.

§ 90.

Učitelj ima pravico izjaviti svoj izstop iz službenega razmerja, kolikor ni prevzel nasprotne dolžnosti. Ta izjava se mora oddati pismeno pri neposrednje predpostavljenem službenem oblastvu.

Za izjavo o izstopu je treba, da jo sprejme za namestitev poklicano oblastvo. Sprejem take izjave se lahko naveže na pogoj, da se urad izroči v redu, in se sme odreči le, ako je učitelj v disciplinarni preiskavi ali je z denarnimi obveznostimi iz službenega razmerja na dolgu.

Praviloma se sme dejansko izstopiti iz službe le ob sklepu semestra ali kurza.

Tudi učitelj v pokoju lahko prostovoljno izstopi iz tega razmerja.

§ 91.

Izjavo o izstopu je smatrati za sprejeto, ako se sprejem ni odrekel v štirih tednih.

Ako predstojnik osrednjemu oblastvu podrejenega oblastva odreče sprejem izjave o izstopu, lahko učitelj vloži v štirinajstih dneh pritožbo pri neposrednje predpostavljenem službenem oblastvu.

§ 92.

Izguba avstrijskega državljanstva se enači prostovoljnemu izstopu iz službe.

§ 93.

Službeno razmerje učiteljev, nameščenih na obrtnih, kmetijskih, trgovskih in mornarskih učiliščih ter na glasbenih šolah, ki se pred svojim imenovanjem niso uporabljali v učni stroki, se more kratkoma razvezati v prvem službenem letu, ki sledi njihovi uvrstitvi v činovni razred, ako v izvrševanju svoje službe in v drugem vedenju niso izpolnili upov, stavljenih nanje, ali svojih nalog.

§ 94.

Z izstopom iz službenega (vpokojitvenega) razmerja izgubi učitelj vse iz tega izvirajoče oblasti, pravice in zahteve za se in za svoje.

Ako se učitelj odpusti ter ako se službeno razmerje razveže po §§ 8, 9 in 93, nadalje s potekom časa, ustanovljenega o namestitnem dekretu, izgubi učitelj vse iz službenega razmerja izvirajoče oblasti, pravice in zahteve za se in za svoje, ako se ob odpustu po § 106 ni prisodilo ugodnejše ravnanje njemu ali njegovim svojcem.

V. oddelek.

Kaznovanje kršenja dolžnosti.

Disciplinarna odgovornost.

§ 95.

Učiteljem, ki kršijo svoje stanovske in uradne dolžnosti, se nalagajo, ne kraté njihove kazensko-zakonite odgovornosti, kazni zaradi nereda ali disciplinarne kazni po tem, kakor se pokaže, da je kršenje dolžnosti samo nerednost ali z ozirom na škodo ali nevarnost za državne, učne ali šolske interese, na način ali velikost pregrešitve, na ponovitev ali na druge oteževalne okoliščini službeni pregrešek.

§ 96.

Zoper učitelja, ki je ud državnega zbora, se ne sme, dokler traja zasedanje, brez privolitve

zbornice, kateri pripada, postopek za kaznovanje kršenja dolžnosti niti začeti niti nadaljevati.

Učitelj se zaradi svojih izjav v izvrševanju svojega poklica kakor ud ustavnega zastopstva tudi pozneje ne sme preganjati.

§ 97.

Predstojnikova pravica izrekati podrejenim službenim mestom ukore, podrejenim učiteljem grajati nepravilnosti v izvrševanju njihove učne službe ali v njihovem službenem vedenju ter oblast predpostavljenega službenega oblastva jim po veljajočih predpisih naložiti povračilo stroškov ali škod, se ne izpreminja s tem zakonom.

Ako se učitelj na podlagi službenega razmerja z administrativno razsodbo obsodi povrniti škodo, lahko v tridesetih dneh po nastopu pravne moči administrativne razsodbe zanika zahtevo z ugotovitveno tožbo zoper državo pri stvarno pristojnem sodišču, v čigar okolišju ima v času vročitve razsodbe svojo občo podsodnost v spornih stvareh. Na to tožbo se uporabljajo predpisi člena XXXVIII uvodnega zakona k civilnemu pravdnemu redu. Kolikor se ugotovi tožbi, izgubi moč razsodba o povračilu.

Kazni zaradi nereda.

§ 98.

Kazni zaradi nereda so:

- a) posvarilo;
- b) graja.

§ 99.

Pravico naložiti kazen zaradi nereda ima — razen disciplinarne komisije — službeno oblastvo ter predstojnik vsakega nadrejenega oblastva.

Preden se naloži kazen zaradi nereda, je treba dati obdolženemu učitelju priliko, da se opraviči pismeno ali ustno.

Naloženo kazen zaradi nereda je naznaniti učitelju pismeno ter navesti razloge.

Kazni zaradi nereda se ne vpisujejo v staletni izkaz.

§ 100.

Zoper kazen zaradi nereda, ki je ni naložila disciplinarna komisija ali načelnik osrednjega

oblastva, se lahko vloži pritožba v štirinajstih dneh pri službenem oblastvu potom neposrednje predpostavljene službenega oblastva.

O pritožbi odloči predstojnik višjega oblastva brez nadaljnega pravnega pomočka.

Disciplinarne kazni.

§ 101.

Disciplinarne kazni so:

- a) ukor,
- b) izključitev od zakonitega zvišanja plače (remuneracije),
- c) izključitev od pomikanja po času (§§ 57 do 62),
- d) zmanjšanje plače (remuneracije),
- e) vpokojitev z zmanjšanim pokojninskim užitkom,
- f) odpust.

Disciplinarne kazni se morejo naložiti samo z razsodbo pristojne disciplinarne komisije na podlagi po predpisu izvršenega disciplinarnega postopka.

Disciplinarne razsodbe se z upravo odredbo ne morejo niti izpremeniti niti razveljaviti.

§ 102.

Na izključitev od zakonitega zvišanja plače (remuneracije) ter od pomikanja po času se pri stalnih učiteljih ne more razsoditi za več nego za tri leta, pri suplentih in asistentih ne za več nego za dve leti.

Izključitev od zakonitega zvišanja plače (remuneracije) odloži le večji prejemek, ki se podaja iz bližnjega dospevajočega zvišanja plače (remuneracije).

Izključitev zadrži dosego tega večjega prejemka, ter pomikanje po času za celo v razsodbi določeno dobo, tudi če je bila pravica že pridobljena, preden je razsodba dobila pravno moč; ob preračunu tega roka se ne računijo tiste dobe, ki niso vštevne za zakonito zvišanje plače (remuneracije) ter za pomikanje po času.

§ 103.

Na zmanjšanje plače (remuneracije) se ne more razsoditi za več nego tri leta. Odbitek je

v razsodbi določiti s 25 odstotki največ. Dokler traja kazen, je pomaknitev v višje prejemke izključena.

Ako stopi učitelj pred koncem kazenske dobe v pokoj, se zmanjša plačilna kvota pokojninskega užitka za ostanek kazenske dobe v odstotni izmeri, določeni z razsodbo.

§ 104.

V primerih §§ 102 in 103 je učitelj, kateremu je naložena kazen, pred potekom v razsodbi določenega časa izključen od povišanja v višji činovni razred.

§ 105.

Kazensko se lahko učitelj vpokoji ali za določeno dobo ali trajno. Odbitek od normalnega pokojninskega užitka (odpravnine) je določiti s 25 odstotki največ.

Po preteku v razsodbi določene dobe je ravnati z učiteljem tako, kakor da bi se bil časno vpokojil na podstavi § 82 ob času, ko dobi disciplinarna razsodba pravno moč.

§ 106.

Ako se naloži kazen odpusta, se lahko učitelju v primeru dokazane potrebe v razsodbi za celo življenje ali za omejen čas izjemoma prisodi tekoč prispevek za preživljanje v najvišji izmeri polovice zneska, ki bi mu bil ob vpokojitvi pristojal za normalni pokojninski užitek.

Nedolžnim svojcem odpuščenca se lahko, ako bi jim bila šla pravica do preskrbninskih užitkov, če bi bil odpuščenec umrl, ko je dobila razsodba pravno moč, v ozira vrednih okoliščin v razsodbi prisodi primeren prispevek za preživljanje v najvišji izmeri njihovih normalnih, preskrbninskih užitkov od smrti odpuščenca naprej in, ako se ni uporabilo določilo prvega odstavka, tudi že od časa, ko so se ustavili njegovi prejemki.

Zakonita določila o izgubi pokojninskih in preskrbninskih užitkov zaradi kazenskodne obsoje veljajo tudi za take prispevke za preživljanje.

§ 107.

Določuje disciplinarno kazen se je v posameznem primeru ozirati na velikost službenega pre-

greška in iz njega nastale škode ter na stopnjo krivde in na celo dosedanje vedenje učitelja.

V posebnih predpisih obsežena kazenska določila, s katerimi so za neke prekrške dolžnosti zapretene določene disciplinarne kazni, izgube moč.

Disciplinarne komisije in stranke.

Disciplinarne komisije.

§ 108.

Za izvedbo disciplinarnega postopka se postavijo disciplinarne komisije:

- a) disciplinarne komisije prve stopnje pri deželnih šolskih oblastvih (deželnih šolskih svetih in političnih deželnih oblastvih).

Pri deželnih šolskih svetih, ki so po zakonu deljeni v odseke, je postaviti disciplinarno komisijo za vsak odsek.

- b) disciplinarne višje komisije pri osrednjih oblastvih.

Kjer ni mogoče ali ni namenu primerno postaviti disciplinarne komisije prve stopnje, mora načelnik osrednjega oblastva naloge te komisije odkazati drugi disciplinarni komisiji prve stopnje.

§ 109.

Disciplinarne komisije se sestavljajo tako:

1. Pri osrednjih oblastvih iz predsednika, njegovih namestnikov in potrebnega števila udov, ki jih postavi načelnik osrednjega oblastva za triletno poslovno dobo izmed pravavešćih uradnikov osrednjega oblastva in izmed udov učiteljskega stanu ali drugih strokovnjakov.

2. Pri deželnih šolskih svetih, oziroma pri njihovih odsekih po določilih, ki jih ukrene deželno zakonodajstvo; pri tem se je držati načela, da je poklicati v vrsto udov disciplinarne komisije, ki se postavi, razen udov deželnega šolskega sveta, oziroma pristojnega odseka, po potrebi tudi pravavešće uradnike političnega deželnega oblastva ter učitelje na državnih učiliščih tako, da je primerno zastopana vsaka šolska skupina.

3. Pri političnih deželnih oblastvih iz predsednika, njegovih namestnikov in potrebnega števila udov, ki jih določi načelnik osrednjega oblastva za triletno poslovno dobo izmed pravavešćih uradnikov političnega deželnega oblastva in izmed udov učiteljskega stanu ali drugih strokovnjakov.

Ako je treba, je komisije dopolniti s tem, da se postavijo udje komisije za ostanek poslovne dobe.

Udje disciplinarne komisije so v izvrševanju te službe samostojni in neodvisni.

Pristojnost.

§ 110.

Neposrednje pristojne so:

- a) disciplinarne komisije prve stopnje za vse učitelje, ki so podrejeni dotičnemu deželnemu šolskemu oblastvu;
- b) disciplinarne višje komisije za učitelje, ki se uporabljajo pri osrednjih oblastvih.

Od disciplinarnih komisij prve stopnje gredo pravni pomočki na disciplinarno višjo komisijo, določeno z resortno pripadnostjo obdolženega učitelja.

Za učitelje na učiliščih, neposrednje podrejenih osrednjemu oblastvu, naj določi načelnik osrednjega oblastva z ukazom, katera disciplinarna komisija je pristojna. Ako ni takega posebnega zaukaza, je pristojna disciplinarna komisija, ki je postavljena pri političnem deželnem oblastvu.

Za okrajne šolske nadzornike, imenovane za državne uradnike v činovnem razredu, se postavi disciplinarna komisija pri pristojnem deželnem šolskem oblastvu. Za to kategorijo državnih uradnikov v disciplinarnih stvareh veljajoči posebni predpisi deželnih zakonov naj se zmislu primerno uporabljajo tudi nadalje.

§ 111.

Pristojnost se ravna po službenem uporabljanju učitelja v času začetka disciplinarnega postopka, in sicer tudi tedaj, ako je obdolženec storil službeni pregrešek, katerega se dolži, v prejšnjem, drugačem državnem službenem razmerju. V primerih poslednje vrste je dani službeni pregrešek in njegovo kaznivost presojati najprej po tistih službenih predpisih, katerim je bil obdolženec podrejen ob času, ko je storil dejanje proti svoji dolžnosti. Ob razsodbi pa se je tudi ozirati na sposobnost in zanesljivost učitelja gledé službe, ki jo opravlja sedaj.

Spore o pristojnosti odloča disciplinarna višja komisija pri osrednjem oblastvu.

Disciplinarni senati.

§ 112.

Disciplinarne komisije razpravljajo in odločajo v senatih, ki so sestavljeni iz predsednika ali njegovega namestnika in štirih prisednikov.

Izmed prisednikov disciplinarnih višjih komisij in pri političnih deželnih oblastvih postavljenih disciplinarnih komisij prve stopnje morata po dva pripadati pravaveščim uradnikom in strokovnjakom.

Za disciplinarne komisije prve stopnje, postavljene pri deželnih šolskih svetih, oziroma pri njihovih odsekih, se uravna sestava disciplinarnih senatov po deželnem zakonodajstvu, držeč se načela, da mora pripadati vsakemu disciplinarnemu senatu vsaj en pravavešč uradnik, en deželni šolski nadzornik, oziroma drug nadzorovalni organ dotične šolske skupine ter en zastopnik učiteljskega stanu te šolske skupine.

Na mesto poslednjega mora vstopiti v senat pri disciplinarnih razpravah zoper učitelja veronauka, ako pripada deželnemu šolskemu svetu zastopnik dotične verske družbe, ta zastopnik, in če pripada deželnemu šolskemu svetu več zastopnikov iste verske družbe, tisti izmed njih, ki se določi za to po izjavi pristojnega višjega duhovnega oblastva.

Do uravnave z deželnim zakonom se morejo za posamezne dežele z ukazom izdati predpisi o sestavi disciplinarnih komisij in senatov, ki jih je postaviti pri deželnih šolskih svetih, držeč se v § 109 in v tem paragrafu oznamenjenih načel.

§ 113.

Senate, in sicer po enega za vsako šolsko skupino, mora sestaviti načelnik (predsednik) oblastva, pri katerem je postavljena disciplinarna komisija, pred koncem leta trajno za dobo celega naslednjega leta. Hkratu je določiti potrebno število nadomestnikov za posamezne senate izmed udov komisije in vrstni red, v katerem naj vstopijo nadomestniki, ako je ud senata izločen, izključen, odklonjen ali vsled bolezni ali dopusta zadržan.

§ 114.

Disciplinarni senati sklepajo z absolutno večino glasov. Predsednik odda svoj glas nazadnje.

Kazen odpusta se more naložiti samo tedaj, ako se izrečejo za to štiri udje senata.

§ 115.

Za stvarne potrebščine disciplinarnih komisij in za oskrbovanje njihovih pisarniških opravil morajo skrbeti oblastva, pri katerih so postavljene.

Predstojniki teh oblastev določajo tudi od primera do primera izmed njim podrejenih pravaveščih uradnikov zapisnikarje za disciplinarne razprave.

Disciplinarni pravdniki.

§ 116.

Za zastopanje službenih interesov, ki so se kršili v ravnanjem proti dolžnosti, je pri vsaki disciplinarni komisiji po določilih, veljajočih za postavljanje udov komisije, postaviti izmed pravaveščih uradnikov oblastva, pri katerem je postavljena disciplinarna komisija, disciplinarnega pravnika s potrebnimi namestniki vred.

Ako pri deželnem šolskem svetu razen referenta za upravne in gospodarske šolske stvari ni drugih stalno nameščenih pravaveščih uradnikov ali ako so referenti že zaposleni za preiskovalne komisarje (§ 127), se pokliče disciplinarni pravdnik izmed pravaveščih uradnikov pristojnega političnega deželnega oblastva.

Disciplinarnemu pravdniku je naloženo ob izvrševanju disciplinarnega postopka nastopati za varovanje časti in ugleda učiteljskega stanu, za strogo izpolnjevanje uradnih dolžnosti in za varovanje šolskih interesov.

Disciplinarnega pravnika je treba zaslišati pred vsakim sklepanjem komisije, da varuje poverjene mu interese.

Za pridane svetovalce se mu lahko prideli strokovnjak.

§ 117.

Za ude komisije in disciplinarne pravdnike postavljeni uradniki in strokovnjaki izstopijo, ako se kaj izpremeni v njihovem službenem mestu, s čemer odpadejo pogoji, s katerimi so bili postavljeni.

Dokler traja zoper takega uradnika ali strokovnjaka tekoč kazenskosočni ali disciplinarni postopek, se ne sme privzeti k nobenemu uradnemu dejanju v disciplinarni komisiji. Ako se konča postopek s kaznovanjem uradnika ali strokovnjaka, izgubi svoje mesto in namesto njega je za ostanek poslovne dobe postaviti drugega uradnika ali strokovnjaka tako, kakor je predpisano.

Ako pri deželnih šolskih svetih z ozirom na njihovo sestavo v posameznem primeru ne bi bila mogoča taka postavitev, kakor je predpisano v § 109, pokliče načelnik osrednjega oblastva izmed oseb iste skupine drugega uda v disciplinarno komisijo.

Zagovarjanje.

§ 118.

Na odgovor pozvani učitelj ima pravico se v disciplinarnem postopku posluževati zagovornika iz števila v krajevnem poslovnem področju disciplinarne komisije aktivno službujočih uradnikov ali učiteljev ali izmed oseb, vpisanih v imeniku zagovornikov.

Na prošnjo naj postavi predstojnik (predsednik) oblastva, pri katerem je postavljena disciplinarna komisija, zagovornika obdolženemu učitelju za ustno razpravo.

Izvemši v sprednjem odstavku omenjeni primer uradniki in učitelji niso dolžni prevzeti zagovarjanje. V nobenem primeru ne smejo sprejeti plačila in imajo nasproti obdolžencu samo pravico do povračila potroška, ki je bil potreben in namenu primeren v interesu zagovarjanja.

Zagovornik ima pravico povedati brez ovinkov vse, kar smatra za zastopstvo obdolženca za koristno, in uporabljati zakonite pripomočke zagovarjanja. On je dolžen molčati o vseh zaupnih poročilih, ki jih je dobil v svoji lastnosti kakor zagovornik.

Delegiranje.

§ 119.

Iz važnih razlogov, zlasti ako pri disciplinarni komisiji prve stopnje ni na razpolaganje za sestavo senata potrebnega števila udov, lahko disciplinarna višja komisija z odobrenjem osrednjega oblastva odkaže disciplinarno stvar drugi disciplinarni komisiji.

Isto lahko odredi na predlog disciplinarnega pravdnika ali obdolženega učitelja, ako so dani razlogi, ki dadó dvomiti o nepristranosti pristojne disciplinarne komisije.

Izključitev in odklonitev.

§ 120.

Na izključitev udov disciplinarne komisije je zmislju primerno uporabljati predpise kazenskega pravnega reda.

Vrhutega ima obdolženi učitelj pravico v osmih dneh po vročitvi odkaznega sklepa odkloniti dva uda disciplinarnega senata brez navedbe vzrokov.

Ako se senat zaradi take odklonitve ne more več sestaviti, kakor je predpisano, naj določi načelnik (predsednik) oblastva, pri katerem je postavljena disciplinarna komisija, namesto odklonjenca drugega uda izmed iste skupine oseb, kolikor pripadajo disciplinarni komisiji. Ako bi tudi tedaj ne bilo mogoče sestaviti senata po predpisu, naj odkaže načelnik osrednjega oblastva disciplinarni primer drugemu senatu.

Disciplinarni postopek.

Uvod.

§ 121.

Ko so izvršene poizvedbe, ki so potrebne za začasno razjasnitev stvarnega položaja, naj se pošlje disciplinarna ovadba po službeni poti pristojni disciplinarni komisiji. Te poizvedbe lahko povzroči predstojnik neposrednje predpostavljene službenega oblastva kakor tudi predstojnik vsakega nadrejenega oblastva.

§ 122.

Disciplinarna komisija sklene, zaslišavši disciplinarnega pravdnika, brez ustne razprave, ali je začeti disciplinarno preiskavo ali ne. Preden odloči, se lahko odredi dopolnjevalno poizvedovanje.

Ako smatra disciplinarna komisija, da je dana samo nerednost, lahko ali odstopi spise predstojniku službenega oblastva ali sama naloži kazen zaradi nereda.

S privolitvijo disciplinarnega pravdnika lahko disciplinarna komisija namesto sklepa, da se začne disciplinarna preiskava, sklene, da se stvar takoj odkaže v ustno razpravo. Za tak sklep veljajo določila § 131.

§ 123.

Sklep začeti disciplinarno preiskavo je vročiti obdolženemu učitelju po službeni poti.

Zoper uvedbo disciplinarne preiskave ni dopusten pravni pomoček. Zoper sklep disciplinarne komisije prve stopnje, s katerim se odkloni uvedba,

je disciplinarnemu pravdniku v 14 dneh odprta pritožba na disciplinarno višjo komisijo pristojnega osrednjega oblastva.

§ 124.

Ako smatra predstojnik (predsednik) službenega oblastva ali disciplinarna komisija, da je prekršek dolžnosti, katerega se dolži učitelj, kaznovati kazenskosodno, je poslati ovadbo državnemu pravdniku in v prvem primeru obvestiti pristojno disciplinarno komisijo. Dotlej, da je sklenjen kazenskosodni postopek, mora mirovati disciplinarni postopek.

§ 125.

Ako se je zoper učitelja izrekla kazenskosodna razsodba, ki ima po obstoječih zakonitih predpisih izgubo službe za neposredno posledico, je odrediti odpust učitelja brez nadaljnega postopka po administrativni poti. Pri tem se uporablja določilo § 106.

§ 126.

Kazenska sodišča so dolžna uvedbo kazenskega postopka in to, da se je zoper učitelja dvignila obtožba ter da se je ukrenil zapor, naznaniti neposrednje predpostavljene službenemu oblastvu. To oblastvo obvesti o tem pristojno disciplinarno komisijo po službeni poti.

Ko je kazenski postopek pravomočno končan, mora kazensko sodišče poslati spise pristojni disciplinarni komisiji.

Preiskava.

§ 127.

Ako se je sklenilo uvesti disciplinarno preiskavo, postavi predstojnik (predsednik) oblastva, pri katerem je postavljena komisija, enega ali več preiskovalnih komisarjev izmed podrejenih mu pravaveščih uradnikov. Ako je treba, se lahko prideli preiskovalnim komisarjem strokovnjak za pridane svetovalca.

Pri deželnem šolskem svetu je določiti za preiskovalnega komisarja praviloma pristojnega referenta za upravne in gospodarske šolske stvari, ako je zadržan, drugega deželnemu šolskemu svetu pridelnega, stalno nameščenega pravaveščega uradnika ali takega uradnika pristojnega političnega deželnega oblastva.

Uradniki, ki so poklicani za drugačno poslovanje v disciplinarnem postopku, se ne morejo postaviti za preiskovalne komisarje.

Na preiskovalnega komisarja se zmislu primerno uporabljajo določila §§ 117 in 120, odstavke 1.

§ 128.

Preiskovalni komisar mora zasliševati priče in izvedence brez prisega, raziskovati uradoma vse za popolno razjasnitev stvari potrebne okoliščine in dokazila in dati obdolžencu priliko se izjaviti o vseh točkah obdolžitve. Ako se brani sodelovati, to ne zadržuje postopka.

Preiskovalni komisar se lahko posluži sodelovanja šolskih oblastev in učilišč ter političnih in policijskih oblastev. To se naj zgodi zlasti tedaj, ako stanujejo priče ali izvedenci izven političnega okraja, v katerem je preiskovalni komisar, ako ne slušajo povabila preiskovalnega komisarja ali se brez zakonitega vzroka branijo izpovedati.

Politična in policijska oblastva morajo pri tem postopati po predpisih, obstoječih za pozivanje in zasliševanje strank pred temi oblastvi.

Ako je neobhodno potrebno pod prisego zaslišati posamezne priče in izvedence, da se dožene resnica, lahko prosi preiskovalni komisar s privolitvijo svojega službenega oblastva pristojno okrajno sodišče za zaslišanje pod prisego.

Na zasliševanje prič in izvedencev ter na njihove pristojbine je zmislu primerno uporabljati predpise kazenskega pravnega reda.

§ 129.

Disciplinarni pravdnik lahko predlaga, da se preiskava dopolni, zlasti privzemši nove točke obdolžitve.

Tudi obdolženec ima pravico predlagati dodatna poizvedovanja.

Ako ima preiskovalni komisar pomisleke ugotoviti dopolnilnemu predlogu, mora prositi za sklep disciplinarne komisije. Za tak sklep veljajo določila § 123.

§ 130.

Dokler traja disciplinarna preiskava, sme preiskovalni komisar, kolikor se mu zdi združljivo

z namenom postopka, dovoliti obdolženemu učitelju in njegovemu zagovorniku neomejeni ali deloviti vpogled v razpravne spise.

Po vročitvi odkaznega sklepa imata obdolženi učitelj in njegov zagovornik pravico vpogledati v razpravne spise, izvzemši posvetovalne zapisnike, in jih prepisati.

Poročati javnosti o vsebini razpravnih spisov je prepovedano.

Odkaz in ustavitev.

§ 131.

Spisi o sklenjeni preiskavi se naznanijo disciplinarnemu pravdniku in on jih s svojimi predlogi predloži disciplinarni komisiji.

Disciplinarna komisija sklene brez ustne razprave, je-li stvar odkazati v ustno razpravo ali je ustaviti postopek zaradi službenega pregreška. V poslednjem primeru lahko sklene tudi odredbo po § 122, odstavek 2.

V odkaznem sklepu se morajo določno navesti točke obdolžitve in oznameniti odredbe, ki jih je ukreniti za pripravo ustne razprave. Zoper odkazni sklep ni dopusten pravni pomoček.

V osemih dneh po vročitvi odkaznega sklepa lahko obdolženi učitelj in disciplinarni pravdnik stavita nadaljnje predloge, o katerih odloči disciplinarna komisija, ne da bi pripuščala ločenega pravnega pomočka.

Sklep, da se ustavi postopek, z razlogi vred je vročiti obdolženemu učitelju po službeni poti in disciplinarnemu pravdniku. Zoper sklep disciplinarne komisije prve stopnje, s katerim se ustavi preiskava, je disciplinarnemu pravdniku odprta pritožba v štirinajstih dneh na disciplinarno višjo komisijo.

Ustna razprava.

§ 132.

Dan ustne razprave določi predsednik disciplinarne komisije. Nanjo je povabiti obdolženega učitelja, naznanivši mu odkazni (uvedbeni) sklep in seznam udov disciplinarnega senata, in njegovega zagovornika.

Disciplinarna komisija lahko zaukaže, naj obdolženec osebno pride na ustno razpravo.

§ 133.

Razprava ni javna, toda obdolženi učitelj lahko zahteva, da se dovoli pristop na razpravo trem državnim učnim osebam ali državnim uradnikom njegovega zaupanja.

Posvetuje in glasuje se v razpravi in na koncu razprave v tajni seji.

Poročati javnosti o vsebini razprave je prepovedano.

§ 134.

Razprava se začne s tem, da se prečita odkazni sklep.

Na to sledi zasliševanje obdolženca in pozvanih prič in izvedencev in, kolikor je potrebno, se prečitajo v uvodnem postopku sestavljeni zapisniki in druge važne listine.

Obdolženec in disciplinarni pravdnik imata pravico se izjaviti k posameznim navedenim dokazilom in staviti vprašanja pričam in izvedencem.

Ko je dokazovanje sklenjeno, se poslušajo disciplinarni pravdnik z njegovimi izvajanji in predlogi in obdolženec ter njegov zagovornik z zagovorom. Obdolžencu gre zadnja beseda.

Razsodba.

§ 135.

Disciplinarna komisija se mora, kadar izreka razsodbo, ozirati samo na to, kar se je godilo v ustni razpravi. Ob svoji odločbi ni vezana na oprostilno sodbo kazenskega sodišča in na dokazna pravila, temveč mora razsojati po svojem svobodnem, iz vestnega preskušanja vseh navedenih dokazil dobljenem prepričanju.

§ 136.

Z razsodbo disciplinarne komisije se mora obdolženi učitelj ali oprostiti prekrška dolžnosti, katerega je obdolžen, ali proglasiti za krivega.

Ako se izreče, da je kriv, mora razsodba obsegati izrek o disciplinarni kazni ali kazni zaradi nereda, ki zadene učitelja.

§ 137.

Ako se učitelj oprosti ali ako se mu naloži kazen zaradi nereda, plača stroške postopka država.

Ako se glasi razsodba zoper njega na disciplinarno kazen, je v razsodbi izreči, ali in v koliko mora z ozirom na dokazne predloge, ki jih je stavil, ter na svoje premoženjske razmere in na naloženo kazen povrniti stroške postopka. Stroške, ki so nastali, ker se je privzel zagovornik, mora v vseh primerih plačati obdolženi učitelj.

§ 138.

Razsodbo je takoj oznaniti in jo najdalje v osmih dneh z razsodbenimi razlogi vred vročiti disciplinarnemu pravdniku ter obdolženemu učitelju.

§ 139.

O ustni razpravi je pisati zapisnik, ki mora obsegati imena navzočih in opis teka razprave v vseh bistvenih točkah.

O posvetovanjih in glasovanjih je pisati poseben zapisnik.

Oba zapisnika morata podpisati predsednik in zapisnikar.

§ 140.

Ako učitelj umre, preden dobi razsodba pravno moč, ali ako se mu dovoli izstop iz službenega razmerja, je ustaviti postopek.

Priziv.

§ 141.

Zoper razsodbe disciplinarne komisije prve stopnje lahko vložita obdolženec in disciplinarni pravdnik priziv zaradi izreka o krivdi in kazni ter zaradi odločbe o povračilu stroškov.

Priziv ima odloživo moč.

Priziv v prid obdolžencu je nedopusten, ako se je naložila samo kazen zaradi nereda.

§ 142.

Priziv je vložiti v štirinajstih dneh po vročitvi disciplinarne razsodbe pri predsedniku disciplinarne komisije.

Predsednik mora zavrniti priziv, ako je nedopusten, ako je vložen prepozno ali ako ga je vložila oseba, ki nima pravice priziva.

§ 143.

Prizivna stopnja odloča brez ustne razprave:

- ako smatra dopolnitev preiskave za potrebno. V tem primeru je naročiti izvršitev disciplinarni komisiji prve stopnje;
- ako bistveni nedostatki postopka kažejo, da je potrebno ponoviti ga v prvi stopnji. V tem primeru je ovreči izpodbijano razsodbo in odkazati stvar nazaj pristojni disciplinarni komisiji;
- ako se tiče priziv samo odločbe o povračilu stroškov.

Ako ni dan nobeden v odstavku 1 omenjenih primerov, določi predsednik dan ustne razprave. Na nadaljnji postopek je zmislu primerno uporabljati predpise o ustni razpravi in razsodbi na prvi stopnji.

Izvršitev razsodbe.

§ 144.

Čim je dobila razsodba pravno moč, mora predsednik disciplinarne komisije ukreniti izvršitev kazni po pristojnem oblastvu in izvod disciplinarne razsodbe z razsodbenimi razlogi vred po službeni poti poslati neposrednje predpostavljenemu službenemu oblastvu učitelja.

Disciplinarne kazni je vpisovati v staležni izkaz. Dokler obstaja vpis, je hraniti prepis razsodbe.

§ 145.

Po preteku treh let po času, ko je dobila razsodba pravno moč, nikakor pa ne, preden se popolnoma preane naložena disciplinarna kazen, je izbrisati uradoma vpis v staležnem izkazu, ako je učitelj odtlej nepretrgoma dobival najmanj „dobro“ kvalifikacijo.

Ako je bil učitelj izključen od pomikanja po času, mu more načelnik osrednjega oblastva, čim je kazen izbrisana v staležnem izkazu, ako se učitelj dalje vede brez graje in je njegovo službovanje prav dobro, dovoliti, da se ob nadaljnjem pomikanju po času doba izključitve zopet vračuni docela ali deloma.

Obnovitev postopka.

§ 146.

Ako se je uvedba disciplinarne postopka odklonila, postopek ustavi iz drugega razloga nego

iz razloga § 140 ali obdolženec oprostil ali ako se mu je naložila samo kazen zaradi nereda, se more postopek v škodo obdolžencu na predlog disciplinarnega pravdnika obnoviti samo tedaj, ako se pojavijo nova dejanstva ali dokazila, ki so sama ali v zvezi s prej poizvedenimi dokazi pripravna osnovati dokaz zoper obdolženega uradnika in naložbo disciplinarne kazni.

§ 147.

Na disciplinarno kazen pravomočno obsojeni učitelj ali njegovi zakoniti dediči lahko zahtevajo obnovev postopka tudi po izvršeni kazni, ako predložijo nova dejanstva ali dokazila, ki so sama ali v zvezi s prej poizvedenimi dokazi pripravna osnovati oprostitev ali naložbo kazni zaradi nereda ali namesto odpusta milejšo disciplinarno kazen.

§ 148.

O obnovitvi postopka ter o tem, ali je zaradi vložbe predloga za obnovev počakati z izvršitvijo, odloči disciplinarna komisija, ki je odločila na prvi stopnji, brez ustne razprave.

Odločba disciplinarne komisije prve stopnje se lahko izpodbija s pritožbo v štirinajstih dneh po vročitvi.

§ 149.

Ako se dovoli obnovev postopka, se razsodba ovrže toliko, kolikor se tiče tistega dejanja, gledé katerega se je dovolila obnovev.

Z obnovitvijo stopi stvar praviloma v stanje preiskave. Z izvršitvijo disciplinarne kazni je počakati.

§ 150.

Ako se učitelj, kateremu v prid se je dovolila obnovev postopka, vnovič spozna za krivega, se mu ne more naložiti hujša kazen nego v prejšnji razsodbi naložena mu kazen. Odmerja je kazen se je ozirati na že prestano kazen.

Disciplinarna komisija, ki je izjavila, da je obnovev postopka v prid obdolženemu učitelju dopustna, lahko s pritrditvijo disciplinarnega pravdnika takoj razsodi na milejšo kazen ali na oprostitev.

§ 151.

Ako se na podstavi obnovev disciplinarni postopek ustavi ali ako se na disciplinarno kazen

obsojeni učitelj pozneje oprosti ali obsodi le na kazen zaradi nereda, mu mora država povrniti, kar mu je odpadlo na službenih dohodkih zaradi neopravičene obsodbe.

Ako se obsojeni učitelj na podlagi obnovev postopka obsodi na milejšo disciplinarno kazen, lahko disciplinarna komisija izreče, da mu država povrne službene prejemke, ki so mu odpadli zaradi izvršitve kazni.

Po učiteljevi smrti gre pravica do povračila tudi njegovim zaostalim, ki imajo pravico do prekrbe, toliko, kolikor jim je odpalo preživljanje, ki jim ga je bil obsojenec dolžen.

Postavitev v prejšnji stan.

§ 152.

Zoper zamudo roka za vložbo pravnega pomočka lahko prizivna stopnja obdolženemu učitelju dovoli postavitev v prejšnji stan, ako more učitelj dokazati, da se mu je z neodvratnimi okolištinami brez njegove krivde naredilo nemogoče držati se roka.

Predlog za postavitev v prejšnji stan se mora vložiti v dobi štirinajstih dni potem, ko je odpala ovira, ter hkratu uveljaviti pravni pomoček pri disciplinarni komisiji prve stopnje. Ta komisija naznani predlog disciplinarnemu pravdniku, da se izjavi.

Ako dovoli prizivna stopnja postavitev v prejšnji stan, lahko takoj razsodi v glavni stvari.

Začasna odstavitv.

§ 153.

Disciplinarna komisija lahko učitelja, zoper katerega je uveden kazenskosodni ali disciplinarni postopek, vsakčas začasno odstavi od službe, ako je to primerno z ozirom na vrsto ali velikost službenega pregreška.

To pravico ima disciplinarna komisija tudi tedaj, ako se je zoper učitelja na sodišču uvedel preklicni postopek ali ako se je o njegovem premoženju razglasil konkurz.

§ 154.

Ako se ukrene zoper učitelja kazenskosodni preiskovalni zapor, mora predstojnik (predsednik)

službenega oblastva ali nadrejenega oblastva nemudoma odrediti, da se priprti začasno odstavi, dokler se ne ukrene drugače.

Razen tega ima vsak neposrednje ali posrednje za nadzorovanje službe poklicani predpostavljenec pravico odrediti, dokler se ne ukrene drugače, začasno odstavitev učitelja, ako se je zakrivil odkritega odrekanja pokorščine v težkih okoliščinah ali ako bi se s tem, da bi se pustil v službi, po naravi službenega pregreška, katerega je obdolžen, škodovalo ugledu šole ali bistvenim interesom službe.

Oblast začasno odstaviti učitelja, dokler se ne ukrene drugače, ima z navedenimi pogoji tudi uradna oseba, kateri je poverjeno nadzorovanje.

Po odstavku 2 odrejeno začasno odstavitev od službe lahko razveljavi vsak predstojnik nadrejenega oblastva.

Vsako začasno odstavitev, dokler se ne ukrene drugače, je po službeni poti nemudoma naznaniti disciplinarni komisiji, ki mora brez odloga odstavitev potrditi ali razveljaviti.

§ 155.

S sklepom disciplinarne komisije se lahko učitelj omeji za dobo odstavitve do dveh tretjin njegovih prejemkov.

§ 156.

Začasna odstavitev neha najkasneje s pravo- močnim sklepom disciplinarne postopka.

Ako poprej odpadejo okoliščine, ki so povzročile začasno odstavitev učitelja, mora disciplinarna komisija razveljaviti začasno odstavitev.

§ 157.

Disciplinarna komisija odloča brez ustne razprave o tem, ali se začasna odstavitev odredi, potrdi ali razveljavi.

Odločba disciplinarne komisije prve stopnje se lahko s pritožbo izpodbija v štirinajstih dneh po vročitvi. Toda pritožba nima odločilne moči.

Zoper začasno odstavitev, dokler se ne ukrene drugače, ni dopusten pravni pomoček.

§ 158.

Ako je bil učitelj obsojen na disciplinarno kazen ali v primeru § 153 preklican ali ako se

je odredila začasna odstavitev zaradi razglasitve konkurza, ni čas odstavitve všteven za zvišanje plače (remuneracije), za pomikanje po času in za odmero pokojninskega užitka. V začasni odstavitvi zadržani prejemki se v teh primerih ne izplačajo pozneje ter tudi tedaj ne, kadar je bil učitelj zaradi kazenskosočne obsodbe odpuščen po administrativni poti.

Pač pa je čas začasne odstavitve všteven in je odrediti zvišanje plače (remuneracije) in pomikanje po času z vzvratno močjo, končno je ukreniti dodatno plačilo po § 155 zadrževanih prejemkov, ako se je disciplinarni postopek končal s tem, da se je ustavil, da se je učitelj oprostil ali da se je naložila kazen zaradi nereda, ali ako se je odklonil preklic.

Vročitve.

§ 159.

Vse vročitve, ki se morajo goditi po določenih tega oddelka, so veljavne in povzročijo tek rokov, ako se opravijo udeležencu osebno, njegovemu zagovorniku ali drugemu pooblaščenцу ali, če je njegovo bivališče neznano, ako se položijo pri predstojniku (predsedniku) njegovega zadnjega službenega oblastva.

Javen poziv, naj pride, ter uradna objava razsodbe je nedopustna.

Pravni pomočki in rokovi.

§ 160.

Kolikor ni v tem oddelku nič drugega določeno, se odločbe in odredbe disciplinarne komisije prve stopnje ali predsednika disciplinarne senata ne morejo izpodbijati z ločenim pravnim pomočkom, temveč samo hkratu s pravnim pomočkom, dopuščenim zoper sklepno odločbo ali odredbo. Pritožbe je vlagati pri predsedniku disciplinarne komisije prve stopnje in on jih naj zavrača, ako so nedopustne, prepozno vložene ali po osebi, ki nima pravice pritožbe.

Rokovi pravnih pomočkov se ne dadó podaljšati. Rokovi se začnó z dnem, ki sledi vročitvi. Začetek ali tek roka se ne ovira z nedeljami ali prazniki. Ako pride konec roka na nedeljo ali praznik, se konča rok s prihodnjim delavnikom. Katere dneve je smatrati za praznike, se določa s predpisi, veljajočimi za sodišča. Dnevi, katere hodi kaj po pošti, se ne vštevajo v rok.

Vloge se lahko vlagajo tudi brzojavno.

Kolkovna in pristojbinska prostost.**§ 161.**

V tem zakonu omenjeni disciplinarni postopek je gledé kolkovne in pristojbinske prostosti enačiti kazenskemu postopku.

Posebna določila za vpokojene učitelje.**§ 162.**

Vpokojen učitelj (s čakarino na dopustu) je podvržen disciplinarnemu ravnanju:

1. zaradi službenega pregreška, storjenega v aktivnem razmerju;

2. zaradi hudega kršenja po tem zakonu naloženih mu dolžnosti.

Disciplinarno je postopati proti njemu zlasti tedaj, ako se pokaže, da je po zvijači dosegel vpokojitev ali prisodbo višjega nego normalnega pokojninskega užitka.

§ 163.

Disciplinarne kazni so:

a) ukor,

b) časno omejeno ali trajno zmanjšanje pokojninskega užitka z odbitkom do 25 odstotkov pokojninskega užitka,

v posebno otežilnih okoliščinah

c) izguba vseh iz službenega razmerja izvirajočih pravic in vseh pravic do pokojninskih in preskrbninskih užitkov za učitelja in njegove svojce; pri tem pa je dopustno zmislu primerno uporabljanje § 106.

§ 164.

Za izvršitev disciplinarnega postopka je pristojna tista disciplinarna komisija, ki je bila pristojna neposrednje pred izstopom učitelja iz aktivne službe.

V ostalem je zmislu primerno uporabljati določila tega oddelka tudi na vpokojene uradnike.

Prehodna določila.**§ 165.**

Določila tega zakona o kaznovanju kršenja dolžnosti (oddelek V) se uporabljajo tudi na tekoče disciplinarne primere; ako se je pa že izrekla disciplinarna razsodba prve stopnje, veljajo za postopek s pravnimi pomočki dosedANJI predpisi.

Člen III deželnega zakona za Gališko z dne 15. februarja 1905. l. (dež. zak. št. 39) v besedilu, izpremenjenem po deželnem zakonu z dne 9. maja 1907. l. (dež. zak. št. 48), naj se uporabljajo zmislu primerno tudi nadalje, dokler se z deželnim zakonom ne izdadó nova določila.

